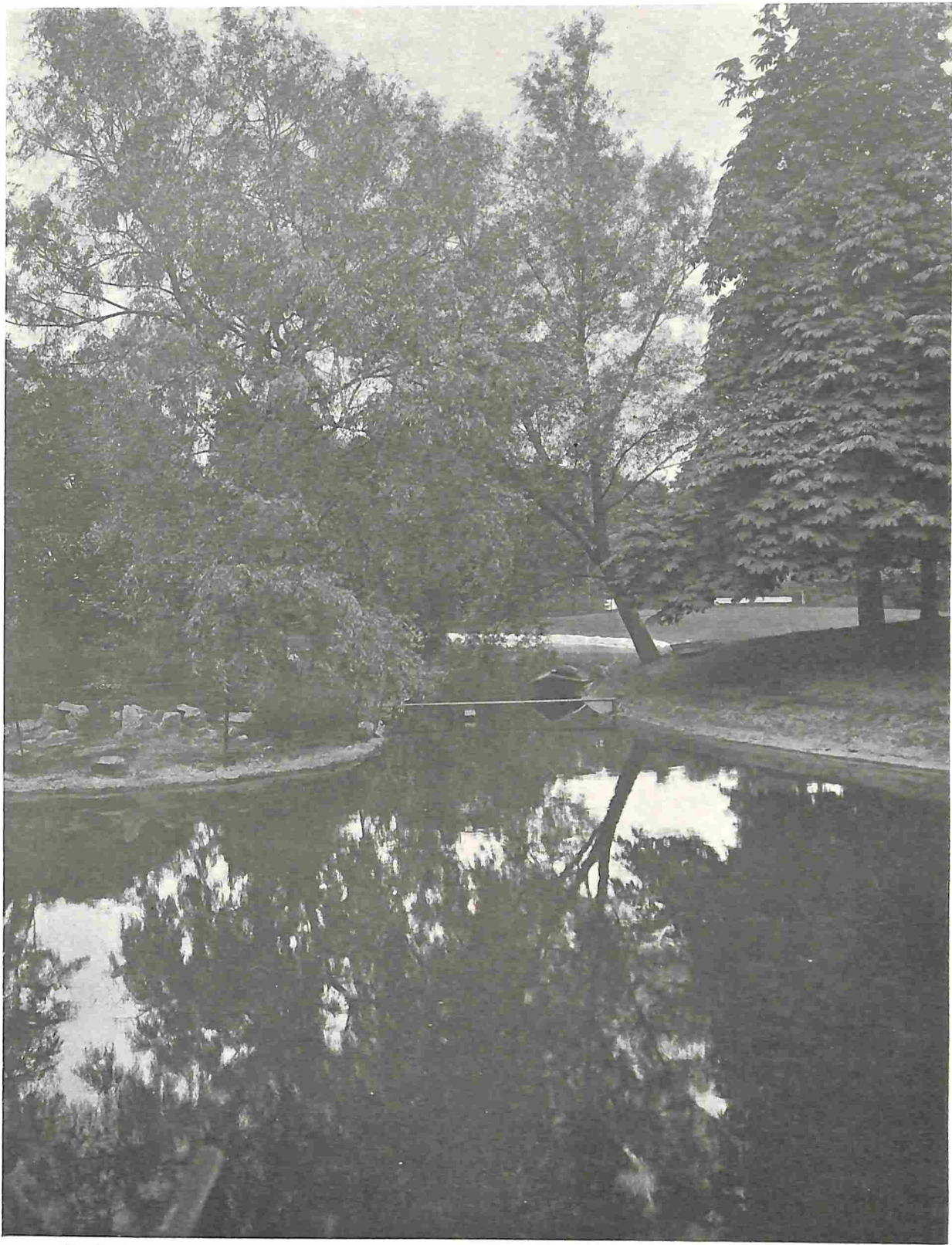

BUITEN

13^e JAARGANG N°. 29

ZATERDAG 19 JULI 1919.

Foto C. Steenberg.

IN DEN ALKMAARDER HOUT.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

BROEDERSCHAP, (28), DOOR JOHN GALSWORTHY . . .	BLZ. 338
DE RECHTERHAND, DOOR G.	„ 339
PLEINEN EN MONUMENTEN VAN ROME, DOOR MAURITS WAGENVOORT, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 340—344
EEN VERSTOORD FEESTMAAL, DOOR BATO	BLZ. 342
KRIJGSLIST, DOOR M. L. GRAETER	„ 343
ALKMAAR (SLOT), DOOR MR. A. LOOSJES, GEÏLL.	BLZ. 337, 344—348
HET LIMBURGERLAND	BLZ. 344
HET OPEN VENSTER, UIT HET ENGELSCHE VAN E. TEMPLE THURSTON, VERTAALD DOOR A. ZWARTS	„ 347
EEN DURE VERGISSING, DOOR G.	„ 348

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

BROEDERSCHAP

28) DOOR JOHN GALSWORTHY.

Uit het Engelsch vertaald door Leny Grondel—Chotzen.

IN die langzame, gestadige verandering van de eene gedaante in de andere, welke leven wordt genoemd, had de mensch, onrustig geworden door de eeuwigdurende daad, een zeker oogenblik gegrepen, dat van niet veel meer beteekenis dan eenig ander was, en het Geboorte genoemd. Deze gewoonte om een enkel oogenblik van het groote wordingsproces ten nadeele van alle andere te onderscheiden, heeft wellicht meer dan iets anders bewerkstelligd dat de kristalheldere klaarheid van den vloed, die de grondslag van het al is, verduisterd werd. Even goed konden zij van het langzame proces van de groene, zich ontplooiende aarde, die zich uit de nevelachtige armen van den winter bevrijdt, één dag afzonderen en die Lente doopen. In het rythme als van vloed en eb, waarin de verandering van vorm in vorm werd beheerscht, — de stem van Mijnheer Stone, die tot nu toe slechts een zwak, dof geluid was geweest, werd luider en luider alsof hij zich tot een groote menigte richtte — „maakte het gulden, universeel waas rondom de zon, waarin de mensch met blijden vleugelslag had kunnen dartelen, plaats voor het zelfzuchtige gejubel, hetwelk elk mensch verkreeg uit den roem van zijn eigen natie. Zijn absoluut persoonlijke wijsbegeerte kan tot deze primaire fout worden nagegaan. Langzaam maar zeker was de wensch om elkaars broeder te zijn in het hart der menschen verdroogd.”

Plotseling staakte hij het lezen.

„Daar zie ik hem komen,” zei hij.

Het volgend oogenblik werd de deur geopend en trad Hilary binnen.

„Zij is niet gekomen,” zei Mijnheer Stone, en Bianca mompelde: „Wij missen haar!”

„Haar oogen,” ging Mijnheer Stone voort, „! ebben een eigenaardigen blik. Zij hielpen mij den toekomstigen staat der zaken te zien. Ik heb dienzelfden blik in de oogen van vrouwtjes-honden opgemerkt.”

Met een kort lachje mompelde Bianca: „Die is goed!”

„Honden bezitten een deugd,” merkte Hilary op, „welke menschelijke wezens missen. Zij zijn onbekwaam tot spotternij.”

Maar Bianca's mond, die even openstond, de lippen een weinig binnenwaarts getrokken, scheen hem te antwoorden: „Je vraagt te veel van me. Ik oefen niet langer bekoring op je uit. Moet ik nu ook nog met je sympathiseeren wat de bekoring betreft, die er van dat volksmeisje op jou uitgaat?”

Mijnheer Stones sturende blik was nog steeds op den muur gevestigd.

Naar zijn lessenaar toegaand, nam hij zijn penhouder ter hand. Hilary en Bianca spraken niet. Ook keken zij elkaar niet aan. In deze stilte, die echter veelzeggender was dan eenig gesprek had kunnen zijn, kraste de pen steeds over het papier. Tenslotte legde Mijnheer Stone zijn penhouder neer en daar hij zag, dat er twee menschen in zijn kamer aanwezig waren, zei hij:

„Als we terugblikken naar die dagen toen de leer van de evolutie haar toppunt had bereikt, zien wij hoe de menschelijke geest door zijn gewoonte van voortdurende kristallisatie de geheele beteekenis van het proces had vernietigd. Neem b.v. kennis van dat vreemdsoortig verschijnsel, den afgodentempel der klassen. Als een Chinese tempel was de maatschappij toen opgetrokken. De menschen leefden in standen alsof de zorgvuldig gescheiden klassen niets met elkaar hadden uit te staan. . . .” Hij nam zijn penhouder weer op en schreef verder.

„Je begrijpt, vermoed ik, dat haar is gezegd niet meer hier te komen,” begon Hilary het gesprek.

Bianca bewoog haar schouders.

Met een vertoornden blik voegde hij eraan toe:

„Ligt het binnen de grenzen van je edelmoedigheid om in te zien, dat ik getracht heb je wenschen te vervullen?”

Bianca's antwoord was een lach, zoo vreesdijk hard, zoo vreesdijk bitter, dat Hilary zich onwillekeurig omdraaide alsof hij dat geluid wilde verdrijven voordat het het oor van den ouden man bereikte.

Mijnheer Stone had zijn penhouder neergelegd. „Ik zal vandaag niet meer werken,” zei hij. „Ik ben niet in de stemming. . . . Ik ben mijzelf niet meer.” Hij sprak met een stem, die heel anders dan vroeger klonk.

Hij stond daar, zoo heel oud, vermoed en afgeleefd als een uitgemergeld paard, dat zijn goede dagen lang achter zich heeft liggen en nu moedeloos staat met gebogen kop terwijl de verwarde manen de kuilen in zijn hals bloot geven. En plotseling, klaarblijkelijk volkomen onbewust van het feit, dat hij niet alleen in het vertrek was, sprak hij:

„O Groote Almacht, ik ben een oud man met een zwakken geest zonder een bepaald doel. Help mij om verder te schrijven, steun mij om de wereld een boek te schenken zooals er nog niet is geweest!”

Een doodelijke stilte volgde op dit vreemde gebed. Toen stond Bianca op. Tranen rolden langs haar wangen en zacht gleden zij de kamer uit.

Mijnheer Stone kwam weer tot zichzelf. Zijn strak, wit gezicht was nu licht rood en droeg een angstige uitdrukking. Hij keek Hilary aan.

„Ik ben bang, dat ik me zelf vergat. Heb ik iets vreemds gezegd?”

Niet geheel zeker van zijn stem, schudde Hilary slechts ontkenkend het hoofd en ook hij verdween door de deur.

HOOFDSTUK XXIV.

SCHADUWLAND.

„Elk van ons heeft een schaduw in die plaatsen, — in die straten.”

Dit gezegde van Mijnheer Stone, waarmede hij als in zoovele van zijn uitspraken, een denkbeeldigen vijand bestreed, zou naar het scheen, zelfs „in die dagen” niet geheel onjuist zijn geweest wanneer ge in de kamer van Joshua Creed hadt rondgekeken.

De gewezen butler lag in bed, wachtend op het onvermijdelijk alarm van een kleinen wekker, die precies in het midden van zijn schoorsteenmantel was geplaatst. Aan weerskanten van deze ronde en onbarmhartige autoriteit, die dag in dag uit zijn oud lichaam, dat reeds lang een rustperiode had verdiend, uit bed joeg, stonden de afbeeldingen uit zijn vroegeren glorie-tijd. Aan den eenen kant, in een papier maché lijstje, dat al een weinig met vlekjes was bedekt, stond het portret van den „Honourable Bateson” in de uniform van de Yeomen gestoken. Het gezicht van Creeds vroegeren meester droeg die rockelooze uitdrukking, waarmede hij placht te zeggen: „G. v. d. Creed, leen me eens een pond! Ik ben platzak!” Aan den anderen kant, in een groen lijstje, dat eens pluche was geweest en door een glas met een barst in den linkerhoek bedekt, prijkte het portret van Douairière Gravin van Glengower, zooals Creeds gewezen meesteres door den plaatselijken fotograaf was vereeuwigd terwijl zij den eersten steen van het armenhuis legde. Gedurende den slechtsten tijd van Creeds bestaan, den tijd, die na een langdurige ziekte aan zijn redding door de Westminster Gazette was voorafgegaan, hadden deze twee huisgoden op den bodem van een ouden blikken koffer gerust en in het bezit van een kamerverhuurder erop gewacht, tegen het betalen der verschuldigde huurpenningen, te worden losgelaten. De „Honourable Bateson” was nu dood en had nog steeds niet de Ponden terugbetaald, die hij eens had geleend. Lady Glengower was ook in den Hemel, waar zij zich wellicht herinnerde, dat zij in haar testament al haar bedienden had vergeten. Hij, die hen vele jaren trouw had gediend, was nog altijd in leven en zijn eerste gedachte, toen hij het baantje bij de „Westminster” had gekregen, was geweest deze twee portretten uit een onwaardige opsluiting te bevrijden. Zes maanden had hij

ervoor krom gelegen. Toen had hij ze weer terug gekregen in het gezelschap van drie wollen onderbroeken, een oude, maar nog indrukwekkende jas, een Schotsche das, een bijbel, vier sokken, waarvan twee teenen en twee hielen hadden, wat maaskatoen en een naald, een paar bottines met elastiek, een kam en een takje witte dophei, met een stukje scheerzeep en twee pijpereinigings, in een stuk van de Globe gewikkeld. Ook nog twee boorden, wier trotsch uitstekende punten, juist vijf centimeter van elkaar afstaand, tot huns meesters kaken omhoog streefden, het hierboven reeds omschreven wekkertje en een dasspeld met het portret van Koningin Victoria ter gelegenheid van haar eerste jubileum. Hoeveel uren had hij niet met de gedachte aan deze onbetaalbare schatten doorgebracht toen hij gescheiden van hen moest leven! Hoe vaak had hij niet, toen ze weer in zijn bezit waren gekomen, met een stillen maar diepen wrok over de afwezigheid van een zeker hemd gepiekerd, dat, — hij dorst er een eed op doen — zich onder zijn schatten had bevonden!

Maar nu lag hij in bed, wachtend op de alarmklok, zijn oude, stoppelige kin onder de dekens en zijn oude, kleurloze neus er boven. Hij dacht aan de dingen, die steeds weer op dat uur in zijn brein opdoemden: dat Juffrouw Hughs de boterhammen voor zijn ontbijt niet zoo schraperig hoefde te smeren, dat ze de huur best 6 d. lager kon stellen, en dat de wagen met de laatst verschenen editie van de „Westminister” wel wat eerder mocht komen, waardoor „die vent” met de Pell Mells niet altijd het eerst het laatste nieuws had en hij, Creed, ook eens een kansje kreeg; dat hij er niet aan dacht den schoenmaker 9 d. voor lappen op zijn zolen te betalen zooals die hem nu wou rekenen en dat hij veel beter deed er mee te wachten totdat het zomer was. Dan zou dat lappertje heel blij zijn als hij het voor 6 d. mocht doen.

De hoogstaande criticus, die deze overpeinzingen laag bij den grond en niet volkomen juist vindt, zou er wel anders over denken als hij zich op de voeten van den ouden baas Creed bevond (die voeten, die nu zenuwtrekkend onder de dekens bewogen), en zooals Creed den vorigen nacht tot elf uur op straat had gestaan omdat hij nog een dozijn exemplaren van de laatste editie over had, die niemand wilde koopen. Niemand wist beter dan Joshua Creed zelf, dat, indien hij zich door hooge en idealistische denkbeelden van het leven had laten leiden, hij zich ongetwijfeld reeds lang in dat gebouw had bevonden, waarin hij nooit een voet wilde zetten. Om dit te vermijden luidde zijn eenig gebed tot God ongeveer als hiervoren reeds is aangegeven. Gelukkig had de natuur hem te zamen met een langerekt gezicht met vierkante jukbeenderen, een juisten kijk op het leven geschonken. Inderdaad zou de idealistische geest van een ziel, welke in de buurt van Newmarket het levenslicht zag, nooit tot zijn recht gekomen zijn, indien hij voortdurend twee doelwitten voor oogen had gehad, wat zelfs meer was dan van den ouden heer Stone gezegd kon worden. Het eenige, wat hij in die vijf jaar, dat hij voor het gebouw der firma Rose & Thorn op zijn post stond, zag, was het werkhuis en daar hij nimmer hier in wilde komen, lette hij zorgvuldig op alle kleine uitgaven op zijn wel wat laag bij de grondsche wijze.

Terwijl hij hierover mijmerde, hoorde hij plotseling een kreet, en daar hij van natuur zeer voorzichtig was, maar toch weinig vrees koesterde, wachtte hij totdat hij er nog een hoorde en sprong toen uit zijn bed. Hoe menig maal was hij niet op zijn ouden dag zoo uit zijn slaap geschrikt om de portretten van den „Honourable Bateson” en van Lady Glengower tegen plotselinge schrikbeelden van zijn fantasie te beschermen. Hij stond daar, een weinig huiverend, in zijn oude nachthemd, dat om zijn nog oudere beenen fladderde. Toen wierp hij zijn kamerdeur open en keek wat er gaande was. Op de trap, juist boven zijn hoofd, stond Juffrouw Hughs, die in haar eene arm het kleintje vastklemde en de andere uitgestrekt hield om Hughs van zich af te houden. Creed hoorde dezen man zeggen: „Je hebt er me toe gedreven! Nu zul je er voor boeten.” Het mager lichaam van Juffrouw Hughs vloog Creed's kamer binnen. Van haar pols druppelde bloed. Creed zag, dat Hughs zijn bajonet in zijn hand hield. Uit alle macht schreeuwde de oude: „Je moest je schamen, man”, en nam de pook ter verdediging op. Op dat oogenblik, dat voor hem gevaarlijker was dan hij er ooit een had gekend, was het opmerkelijk, dat hij, als door instinct gedreven, een van zijne gewone praatjes hield. Het leek wel alsof deze absoluut niet-Engelsche gewelddaad bij hem de volle maat van de kalmte van zijn ras wakker riep. Het gezicht van het bloote staal wekte een grondigen afkeer bij hem op en hij uitte dit in een lange rede. Wat dacht Hughs wel? Hoe kwam hij er bij zoo vroeg in den morgen het huis al op stelten te zetten! Waar was hij groot gebracht! Dat noemde zichzelf een soldaat en bedreigde op die manier vrouwen en oude mannen! Hij moest zich schamen!

Terwijl deze woorden tusschen de gele stompjes van zijn ingevallen mond uit sputterden, stond Hughs daar stil, zijn arm voor zijn gezicht geslagen. Het geluid van stemmen en van dreunende stappen naderde. Daar Creed hieraan de dienaren der wet herkende, zeide hij uitdagend: „Val me maar aan als je durft!”

Hughs liet zijn arm zakken. Op zijn klein donker gezicht lag een radelooze uitdrukking als bij een rat in den val. Zijn oogen schenen overal tegelijk rond te zwerven.

„Kom nou, Vadertje”, zei hij. „Ik zal jou geen kwaad doen. Ze heeft me heelemaal van streek gemaakt. Hou dat vast; ik weet met mezelf geen raad meer,” en hij reikte hem zijn bajonet over.

„Westminister” nam ze behoedzaam met zijn bevende handen aan.

„Zoo'n ding te gebruiken en dan jezelf een Engelschman te noemen,” mompelde hij verontwaardigd. „Ik zou nog liever hier op de plaats dood blijven.”

Hughs antwoordde niet, maar leunde stil tegen den muur aan. De gewezen buttler keek hem ernstig aan. Hij zag dien man niet van uit een algemeen menschelijk of filosofisch standpunt als een arm, gekweld schepsel, dat door den hartstocht in zijn donker bloed werd opgezweept, een menschelijk wezen, wiens moraliteitsgevoel gelijk was aan de kromgegroeide, afgeknotte wilgeboomen, door het leven mishandeld, een arme drommel, half verwoest door den drank en door zijn hoofdwond. Neen, de gewezen buttler bekeek hem van een eenvoudiger en ouderwetscher standpunt. Wij moeten zorgen, dat hij in verzekerde bewaring komt, dacht hij. Met dat soort menschen is toch niets te beginnen. Ik hou hem vast totdat hij piept.

En hoofdschuddend ging hij voort:

„Daar komt al een agent aan. Ik zal je voorspraak niet zijn, vriend. Je verdient wat je krijgt, en meer dan dat.”

Later op den dag wandelde hij, gehuld in een oude jas, die hem door een vasten Westministerkooper was geschonken, naast Juffrouw Hughs naar het politiebureau. De oude baas was opvallend stil, zijn gezicht vertoonde een strenge, afwijzende uitdrukking, zooals begrijpelijk is bij een fatsoenlijk mensch, die zich in zoo'n min zaakje gemengd ziet. De naaster, broodmager en geheel van streek, haar gewonde pols rustend in een wollen halsdoek van haar man, terwijl zij op den anderen arm het kleintje droeg, dat door het voorval van dien morgen zenuwachtig en dreinerig bleef, gleed naast hem voort, nu en dan een blik op het gezicht van den ouden man werpend.

Slechts een keer sprak hij en die woorden waren meer tot zichzelf dan wel tot de vrouw gericht:

„Ik weet niet, wat ze ginder bij de krant wel van me zullen denken, nu ik daarheen moet. Mijn heele dag gaat zoo verloren. Och lieve hemel, wat een misslag! Hoe kwam hij er toe om zich zoo aan te stellen....”

Bij het hooren van die woorden, die in de verste verte niet als aanmoediging waren bedoeld, deed Juffrouw Hughs gretig een uitvoerig verslag van wat er tusschen haar en Hughs dien morgen was voorgevallen. Zij had Hughs alleen maar gezegd, dat dat jonge meisje er van door was gegaan en de huur van een week had achtergelaten met een stukje papier, waarin ze zei, dat ze niet meer terug kwam. Het was toch niet haar schuld, dat die meid was heengegaan. Die had nooit in haar huis moeten komen, dat schepsel, dat niets beters wist te doen dan zich tusschen man en vrouw in te dringen. Ze wist evénnin als hij, waar dat nest naaf toe was gegaan....

(Wordt vervolgd.)

DE RECHTERHAND.

In den omtrek van Borculo heerscht onder de boerenjeugd nog een eedsformulier luidend: — Hand op geven, eed op zweren, dood op starven! welke bezwering de tegenpartij beantwoordt met: — Breek je de eed, de hand gaat af!

Voor wie met handenarbeid zijn brood heeft te verdienen is de rechterhand als onderpand voor zijn woord almede het hoogste te vergeven goed en daarom kan men zich daar als overal de plechtige belofte niet denken zonder de gebarende rechterhand.

Die hand is het zinnebeeld van de vrijheid, waarmede men bij verkiezingen door handopsteken zijn voor of tegen uitbrengt, ze is ter veemarkt de gevoelige plek, waarop en waarmede vraag en aanbod tot tastbare werkelijkheid worden, tot de beslissende handslag en toeslag als bij eede de bezitsoverdracht bezegelen. De zaak is dan „getopt”.

In sommige streken placht men bij bezitsoverdracht elkander in den baard te grijpen, waarmede het woord eveneens tastbaar gemaakt werd.

Handsleg en kus zijn de plichtpleging, waarmede vrije mannen door de eeuwen heen hun eerlijk besluit of voornemen bekrachtigden. Meermalen werd een leengoed door den leenheer aan een vazal geschonken bij handsleg, waarna de eerste de rechterhand van zijn vazal in een plooi van zijn eigen kleed wikkelde en beiden de overdracht met een kus bezegelden.

Ook in de overdracht van landelijke goederen speelde in verscheidene gewesten oudtijds de hand een eigenaardige rol.

In een verdrag uit 1568 heet het b.v.: „Na overeenkomst bij hand, halm en mond onherroepelijk overgedragen.” In een andere acte staat: „Wij doen afstand den halm ter hand houdend en bij monde sprekend. Bij akkerverkoop n.l. begaven zich beide partijen op het stuk grond, waar de verkooper een halm oprapte en dien vasthoudend de verkoopformule uitsprak, waarna de halm, — als symbool van den akker — aan den kooper werd overgegeven, die met dit gebaar den koop aanvaardde.

De elkander gereikte rechterhanden sluiten zinnebeeldig het huwelijk voor magistraat en geestelijke, waarbij getuigen toezien, de ineengestregelde rechterhanden bezegelen verbond of verzoening met eenzelfde plechtig manuaal.

HET ST. PIETERSPLEIN MET PANORAMA VAN ROME, GEZIEN VAN DEN ST. PIETERSKOEPEL.

PLEINEN EN MONUMENTEN VAN ROME.

HET „Plein van de Kolom” — *Piazza Colonna* — menigeen, die er het beeld van ziet, zal plotseling verlangen opnieuw in de „Eeuwige Stad” te kunnen dwalen. Want het „Plein van de Kolom” is het hart van hedendaagsch Rome, zooals het Forum het was in oude tijden. Er zijn mooier pleinen, ook in Rome. De „*Piazza Colonna*” heeft, niet zal ik het kleinsteedsch noemen, maar toch iets, dat denken doet aan het plein eener kleine hoofdstad. Dit juist is echter wat het leven in Rome, behalve dan al het andere, wat het een heerlijkheid voor ieder intellectueel mensch doet zijn, zoo gezellig maakt. Deze weergalooze stad verplettert niet het gemoed door de reusachtige afmetingen van zijn verkeer, en de woedende drukte van zijn beweging. Maar een plein, dat in zijn midden gekenmerkt wordt door een monument als de Aureliaansche kolom, die in spiraalwinding van haar grijzen steen den triomf voorstelt van keizer Marcus-Aurelius op de Marcomannen en andere Duitsche stammen in de tweede eeuw, zou al ware 't het Hobbe-maplein in Amsterdam, een der merkwaardigste ter wereld zijn. Ongerekend dan nog, dat het „Plein van de Kolom” vlak naast het fel bewogen leven van het Corso, de hoofdstraat van Rome, een prachtige fonteinkom van zacht rose marmer bezit, waaruit het water altijd maar door zacht opmurmelt. Zóó zacht, dat zijn fluisterende stem alleen 's nachts gehoord kan worden als zij sprookjes vertelt uit den tijd, dat de wijze keizer ten strijde ging in het land der Barbaren, wier drommen daarboven opklommen naar... neen niet naar het beeld van den vromen keizerlijken heerscher, maar van den bronzen apostel Paulus. Zoo ziet dan, dank zij paus Sixtus V, wiens ijzeren wil het zoo nauw niet nam, die in 1589 de kolom liet verplaatsen, herstellen en weder oprichten, de heidenapostel uit over Rome, maar draait zijn rug naar het Corso, waar het leven hem te woelig en te modern is.

Piazza Colonna en *Corso*, die twee zijn hart en levensader van Rome. Met elke gemoedsbeweging der bevolking stuwt het bloed daarin onstuimiger en klopt de slag luider.

Dat lijkt nu zoo kalm op het plaatje: een groepje mannen, dat deels het laatste nieuws leest, deels met levendig gebaar, rustig toch, om een lantarenpaal heen, staat te praten. „O, die regering! — Het regent weer! Wat zijn dat toch dieven!” Bij wijze van het oude gezegde dan. Maar nu schijnt de zon te fel en de regering distribueert haar niet behoorlijk. Zij hebben de schaduw gezocht voor hun ongevaarlijk gemopper. Het is klaarblijkelijk

een zeer heete zomerdag. Hoe laat? Er zijn twee klokken te zien, die slechts een verschil aantoonen van vier en een half uur: voor de Romeinsche stadsklokken riet zoo buitengewoon. Naar de schaduw te oordeelen zal de klok op het gebouw van den achtergrond, waarin op de mooie eerste verdieping de *Pers-club* gevestigd is, de waarheid het dichtst naderen: twaalf minuten voor tien. Het moet dan wel een buitengewoon heete zomermorgen zijn, dat het verkeer van de *Piazza Colonna* zich voor een oogenblik heeft kunnen bepalen tot een twintigtal levende wezens, druilende paarden inbegrepen. Wat zal op dien morgen een heerlijke middag en avond kunnen volgen. Wanneer het donker en koeler geworden is en de koffiehuisen om het plein tot ver op straat tafeltjes en stoelen hebben uitgezet voor de menigte, gekomen om door een of andere *Banda*, de gemeentelijke of die van de Karabiniers, Italiaansche operamelodieën te hooren spelen onder aandachtig en geestdriftig luisteren der dicht op elkaar gedrongen groepen om de kolom heen, terwijl, wanneer de ondanks allés toch steeds onbevredigde ziel even opkijkt naar omhoog, de blauw-zwarte nachtlucht de enkele groote sterren doet blinken, welke van dit historische plekje aard te zien zijn, dan... dan denkt men, als men zich bewust is wat nu het leven is in vergelijking van toen, aan Dante's woord: „geen heviger smart dan zich in tijd van ellende een tijd van geluk te herinneren.”

Het „Plein van de Kolom”. Hoe onstuimig kon het tekeer gaan. Tegen Oostenrijk, vóór het „Onverloste Italië.” Maar dat „Italië”, de vreugde van in het taalverband van het „lieve land” te zijn opgenomen. Oostenrijk bestaat niet meer. Dit moet toch, dunkt mij, wel vreemd zijn voor de *Piazza Colonna*, dat zij niet meer demonstreeren kan voor het Chigi-paleis, op den hoek van het plein en het Corso, waar de Oostenrijksch-Hongaarsche ambasten ophouden om het lied te zingen, dat den vreemden indringer gebiedt den geheiligden bodem van Italië te verlaten: „*va fuori d'Italia, va fuori stranier!*” Niet meer dus zal de levendige „Hymne aan Mameli” tegen het statige bruingele paleis weerkaatsen, dicht gestopt, Oost-Indisch doof was. De „*stranier*” ging niet weg. Tot de oorlog kwam, en zooveel uit de wereldgeschiedenis te hebben voor vele eeuwen bestaan had en nog leven scheen de *Piazza Colonna* in de toekomst demonstreeren. Met een va-

ST. PIETERSPLEIN MET DEN DOM VAN ST. PIETER.

riant zegt zij de Hansa na: „leven is niët noodzakelijk, maar in het leven is demonstreeren noodzakelijk”. Waarvoor? Wacht een wijl. De *Piazza Colonna* viert nog haar victorie. Straks zal zij gaan demonstreeren: de Persclub is daar, het Parlement — Montecitorio — is daarnaast. De hartader van Rome loopt hier langs: vier avonden in de week in den zomer roepen de lieflijkste muziek en het verlokkelijkste zitje buiten de menigte naar dit plein, en het zou niet demonstreeren? Indien dit waar was, kon men zeggen, dat Rome oud was geworden. De „Eeuwige Stad” is nog heden zoo jong, als toen Marcus-Tullius, bijgenaamd Cicero, zijn opzweepende Philippica's uitriep: „Hoe lang nog, hoelang nog zult gij ons geduld misbruiken?”

Hoeveel rustiger is het in zulke heerlijke zomeravonden op dat andere hoofdplein van Rome, hoofdplein dan in geestelijken zin: het Sint-Pietersplein. Het is veel grootscher. De machtige Sint-Pieter van Rome, met zijn koepel van Michel-Angiolo, reeds op zeer verren afstand van de „Eeuwige Stad”, als een bakken aan den horizon, te zien, strekt om het plein heen zijn weergalooze kolonnade uit in twee halfronden: geopende armen, die de geheele wereld omvademen willen, terwijl het Vaticaan, rechts, zijn vele gesloten vensters — maar waarom steeds zoo gesloten? — in stugge zelfgenoezaamheid verlijnt. Ook dit plein kent zijn oogenblikken van onstuimig leven. Wel een geheel ander leven, dan dat van de *Piazza Colonna*. Hier demonstreert het wereldsche Rome, niet altijd tegen den Paus, maar toch nooit vóór hem. Daar komen op de gedenkwaardigste feesten der Kerk drommen geloovigen van de verste streken der Christenheid samen om in vroom verlangen de treden op te gaan van het barokke heiligdom, wel de grootste, maar niet de schoonste kerk van Europa, en Sint-Pieter en den „Paus-Koning” te huldigen! Wat nood, dat de voorgevel van „Sint-Pieter” de grootsche gedachte van Michel-Angiolo heeft ontviid? In goede bedoeling is deze euveldaad gepleegd. Het plein van Sint-Pieter is, zooals de menscheit van heden het kent, met zijn grootsche kolonnaden, — ontwerp van Bernini — de twee bronzen fonteinen, die haar water bruischend veertien meters omhoog storten, en Caligula's obelisk in het midden, wel een der plaatsen, waar men zich in Rome het liefst ophoudt, en waarheen, de geheele wereld door, de gedachten van millioenen menschen reizen als zij denken aan de „Eeuwige Stad” en haar heilige en onheilige verlokkingen.

Van de vele obelisksen van Rome is die van het Sint-Pietersplein misschien wel de merkwaardigste ondanks dat zij geen hiëroglifphen bezit, dus waarschijnlijk nooit, in haar oudste tijden in Egypte, tot gedenksteen van een der pharao's gediend heeft. Caligula deed haar, veertig jaar na het begin onzer jaartelling, van Heliopolis, aan den Nijl, waar nu Cairo leeft, overbrengen naar Rome om te dienen als eindbaken voor de *spina*, de rechte aflijning in het midden, waar de paardenspannen in de wedrennen zoo dicht mogelijk omheen slierten onder angstvallig toezien der menners, dat de wielen vrij bleven van een aanraking, welke hun noodlottig kon zijn. In het Neronische cirkus, waarin deze obelisk opgericht werd, dat zich ongeveer ter plaatse bevond, waar nu de Sint-Pieter den indrukwekkenden koepel verheft, heeft deze monolieth — hadden de levenlooze dingen oogen, en misschien zien zij wel zonder deze — wellicht ook den marteldood van den apostel Petrus gezien, . . . indien de „Steenrots” der Kerk ooit in Rome geweest is; indien hij tot het groote getal martelaars in het Cirkus heeft behoord; indien de van harts-tocht voor het opwindend schouwspel schitterende oogen van het aanzienlijke en laag gepeupel van Rome voor hem meer aandacht heeft bezeten, hem, die eerlang als grondvester eener nieuwe wereldorde geëerd zou worden, dan voor den nederigsten onbekenden martelaar, wiens bloed hier zeker gevloeid heeft. Niets om ons heen is geheel levenloos, het kan niet. Het komt er slechts op aan de mate van leven der dingen te doorgronden. Maar ge-

steld eens, dat dit plein, die statige pracht van Travertijnsche kolommen, die heerlijk ruischende fonteinen, welke ook in de stilte hun eigen lied bezitten, zooals de andere, deze obelisk, de grootsche Sint-Pieter, kortom, kon getuigen: de geheele wereldgeschiedenis van twee duizend jaar zou voor onze verbeelding herleven.

De wandelaar, die in de „Eeuwige Stad” wegwijst is, strekt allicht van Sint-Pieter zijn tocht gaarne uit, achter de oude volkswijk van Trastevere om, heuvelopwaarts, naar den Janniculum. Op deze hoogte, waarop reeds door de Romeinsche koningen, vele eeuwen voor onze jaartelling, een sterkte gebouwd was, en men, naar het vers van Ovidius, alle heuvelen van Rome overziet, geniet het gemoed van een aanblik over de „stad der steden”, onvergetelijk voor ieder, die er zich ooit stil door voelde worden. De moderne tijden hebben in leelijke volkswijken, versomberd nog door een gevangenis rechts en het nieuwe plompe Paleis van Justitie links, wel veel gedaan om den eersten indruk van dit heerlijk stadstaferel te schaden. Is men echter daarmee verzoend, en weet het oog zich van zijn naaste omgeving los te maken, dan is het groote Janniculumplateau een dier dingen van schoonheid, welke, naar het woord van den dichter, *a joy for ever* zijn. Het is rustig op den Janniculum. Het plantsoen, al is het gesierd met de marmeren borstbeelden van de helden uit de vrijheidsoorlogen van Italië, oök gericht tegen het Pauselijk bewind van

HET „PLEIN VAN DE KOLOM”. (PIAZZA COLONNA.)

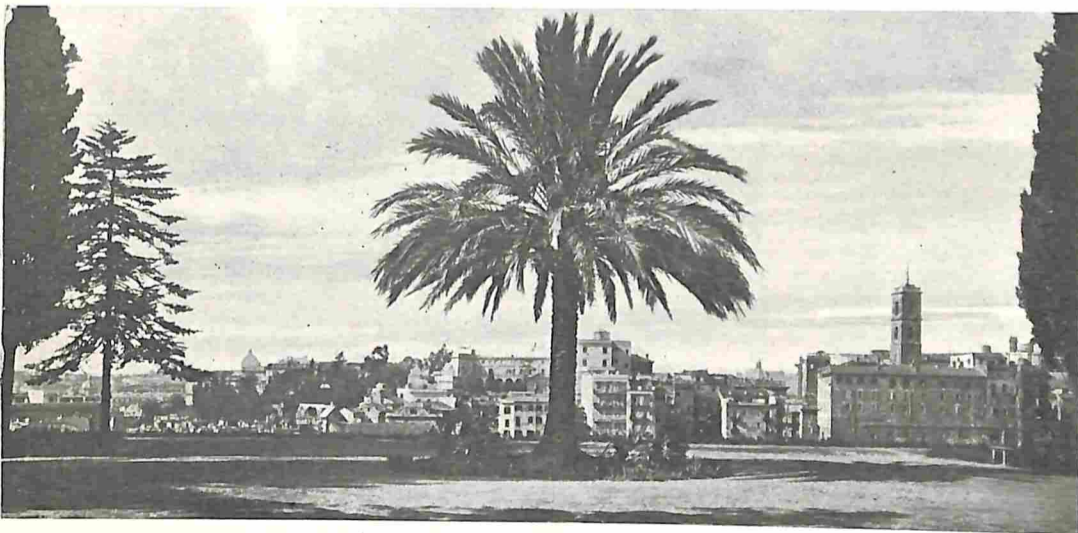
eertijds, is zoo rustig een wandeling, dat de kardinalen der Kerk hier gaarne uit het zwarte rijtuig stappen, waarmee zij gekomen zijn, om in de breede, stille lanen een ongestoord wandelingetje te doen. Zelden echter komen zij op het plein van den Janniculum, waar men aan den voet van het standbeeld van Garibaldi zulk een heerlijk uitzicht heeft over de stad. Daar hoog, op zijn rustend paard gezeten, heeft het beeld van den held het oog gericht op den koepel van Sint-Pieter, hier indrukwekkender dan ergens elders, waar men hem ziet verrijzen. Die koepel beheerscht de stad, zooals Parijs beheerscht wordt door de kerk van het „Heilige Hart” op den Montmartre, alleen de Sint-Pieter met meer historisch en geestelijk recht op fier zelfbewustzijn. Niet zonder opzet werd dit mooie standbeeld hier neer gezet. De revolutionaire roep: „Roma o morte!” — „Rome of den dood!” — heeft eens over heel Italië weerklonken. De Eeuwige stad is den 20 September 1870 door de Garibaldianen door de bres heen aan de *Porta Pia* genomen. Op dezen ouden heuvel staart dus de nationale held der overwinning, wier ziel hij was, peinzend uit naar den koepel van Sint-Pieter, die, ofschoon lager, niet te min een levend symbool is van de onverzettelijke kracht, waarmee de Kerk nog steeds de wereld regeert. En het lijkt wel een grootsche en diepgevoelde bedoeling om het beeld van den held, zelfs na de overwinning, hier als peinzend te doen uitstaren, alsof hij zich zelf afvraagt of de Roomsche kerk wel waarlijk overwonnen was, toen Rome aan het Pauselijk bestuur werd onttrokken?

Het panorama van Rome, zooals het op den Janniculum overzien kan worden, is te breed om het geheel in prent te brengen. Een synthetisch beeld ervan krijgt men echter wel door wat men ziet op den Palatijnschen heuvel, iets lager, waar wel een ander stadsgedeelte te zien is, een waarop de koepel van Sint-Pieter verder aan den stadshorizon staat, maar dat toch wel een juisten indruk geeft van het voorkomen van Rome gezien aan den Over-Tiber-oever.

* * *

Geheel anders overziet men Rome van den Pincio-heuvel, aan de overzijde. Hier waren eertijds de lusttuinen van Lucullus, en indien het genot der oogen niet ontwijd werd door het onder den naam te stellen van den verfijnden levensgenieter, die, zoo zeer ten onrechte, enkel bij tafelgenot wordt aangeropen, dan zou men kunnen beweren, dat de blik hier Lucullisch te gast gaat. Ook hier verheft zich Sint-Pieter aan den horizon en, na dat van den Janniculum, is er geen schooner stadsgezicht denkbaar dan wanneer in zekere jaargetijden van hier het ondergaan te zien is, om en bij den hoogen koepel, van de roode avondzon. Op heldere herfst- en winternamiddagen, wanneer in de prachtige lanen van den Pincio, waarvan de moderne aanleg nog een herinnering is aan Napoleons korte heerschappij over Rome, de rijtuigen en auto's der voorname en minder voorname dames van Rome langzaam rondrijden om straks op het voorplein, bij de muziek, die dan ten gehore wordt gebracht, een oogenblik te blijven stilstaan en vrienden of kennissen gelegenheid te laten tot wisselen aan de voettrede van groet of compliment, dan geeft dit mooie hoog-gelegen parkplateau wel een beeld van levenslustige mondaineit, waarvan Lucullus zou genoten hebben.

Tegen zonsondergang komt er dan iets als een moment van vroomheid over deze luchtig genietende menigte. Velen snellen naar de balustrade, van waar men zulk een mooi gezicht heeft op de vlak onder den Pincio gelegen *Piazza del Popolo* (afb. op blz. 344). De zon gaat naast Sint-Pieter onder. De zon is ondergegaan. Men herademt. Het oogenblik was te indrukwekkend, te zwaar van beteekenis voor deze licht-zielige menigte, die gaarne over het leven heenglijdt, maar toch zich bewust is, dat het ook loodzware voeten kan geven. De zon is ondergegaan. De laatste tonen weerklinken. De avond daalt. De rijtuigen met mooie vrouwen en leelijke poenen gaan heuvelafwaarts over de *Piazza del Popolo* de stad in of men gaat een laatste wandelrit maken over de geheele lengte van het Corso, dat van dit plein over het „Plein van de Kolom” naar het Venetiaansche Plein leidt. Maar wij toeven nog een oogenblik op dit „Volksplein,” *Piazza del Popolo*, dat eigenlijk „Popu-

GEZICHT OP ROME VAN DEN PALATIJSCHEN HEUVEL.

lierenplein” moest heeten: *Piazza dei popoli*. Het is van belangrijke beteekenis geweest in de geschiedenis van Rome, meer nog voor hen, die hier kwamen, dan voor de Romeinen zelf. Immers van de oudste tijden af kwamen allen, uit het Noorden, door de *Porta del Popolo*, welke zich op dit plein opent tusschen de nog bestaande Aureliaansche stadsmuren, Rome binnen. Ongetwijfeld, dit „Volksplein” zag er toen niet zoo geordend uit als heden. De Pincio, rechts, was niet zoo kunstig ommuurd; de obelisk in het midden niet zoo harmonisch met waterspouwende Egyptische leeuwen geflankeerd; het plein was minder fraai dan nu; heel wat schilderachtiger, met zijn tentjes en uitstallingen. Maar de obelisk, een der oudste van Egypte, immers dagteekenend van 1326 jaar voor Christus' geboorte, naar Rome gebracht en in het Circus maximus opgericht, toen de Romeinsche legioenen het Nijlland hadden onderworpen, stond er wel. Sixtus V alweer had haar laten verplaatsen, in 1589.

Van dit plein uit, waarop drie straten: het Corso in het midden, de *Via del Babuino* en de *Via di Ripetta* als drie stralen zich verspreiden door de stad, hier zich openend langs twee geheel gelijk gebouwde kerken heen, komt men onmiddellijk in het hart der stad: het Corso, ietwat verder met zijn Plein van de Kolom.

(Slot volgt).

MAURITS WAGENVOORT.

Een verstoord feestmaal.

LANGS den slootkant staan in dichte rijen opeengehoopt de fraaie lischbloemen. Het zijn vertegenwoordigers van de in ons land niet zoo zeldzame iris of gele lisch, met haar lange zwaardvormige bladeren, welke van onderen den stengel als een scheede omvatten; met haar eigenaardig gevormde teere bloemen, waarin 't getal drie welhaast te domineeren schijnt: drie kelkbladeren, drie heel kleine kroonbladeren, drie stempels en de daarachter, als 't ware schuilgaande drie meeldraden; met haar vernuftig samengestelde inrichting voor kruisbestuiving, waarbij van 't binnendringende insect, vóór dit opnieuw stuifmeel op zijn ruggetje krijgt, het van andere bloemen afkomstige stuifmeelpoeder eerst door een gevoelig stempelklepje afgeschuurd wordt; bij het terugkeeren uit de bloembuis, wordt dit klepje dan naar boven gedrukt en, daar het aan de onderzijde niet gevoelig is, blijft 't nieuwe stuifmeel thans tot de volgende bloem rustig op den rug van 't insect liggen.

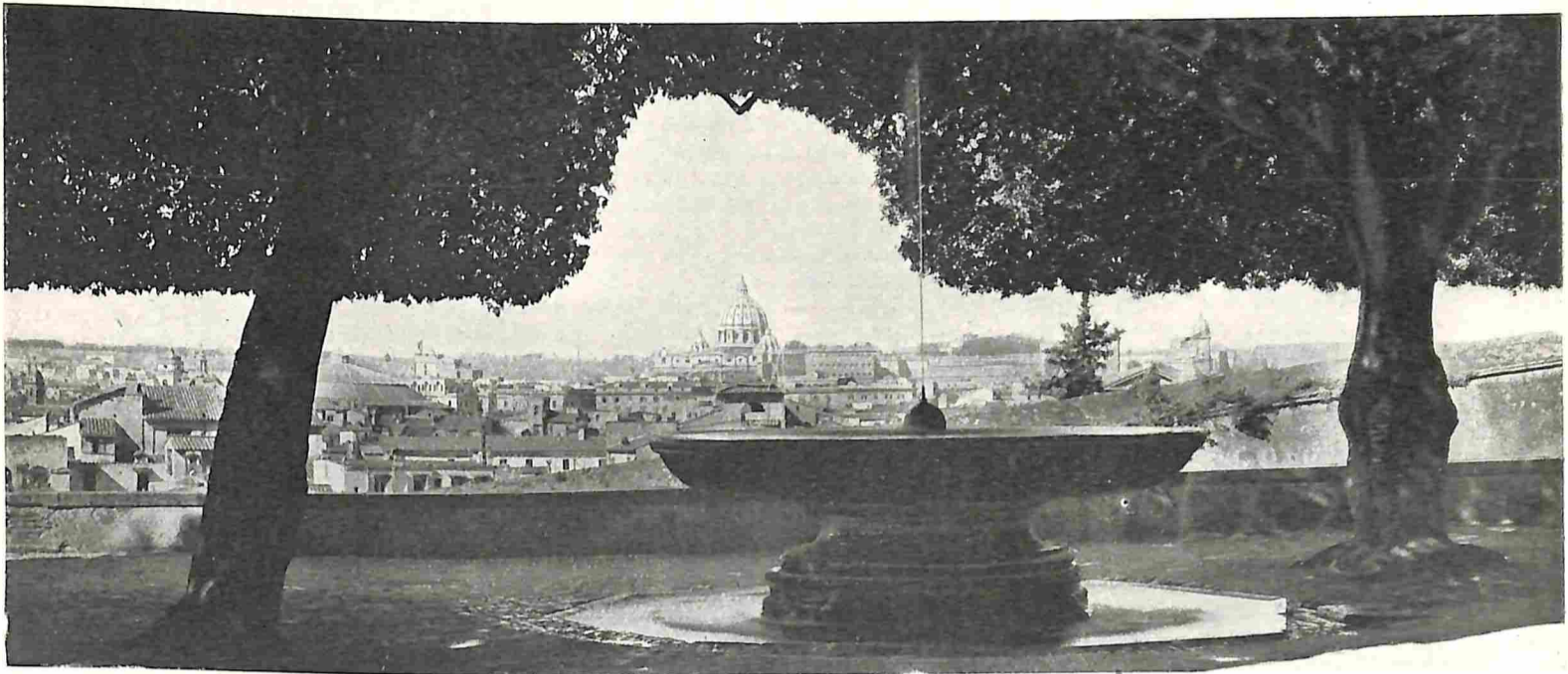
Om der wille van vorm, duurzaamheid en kleur, heeft men in lateren tijd verschillende varianten gekweekt; blauw, violet, bruin enz. Maar geheel hebben deze laatste de teere wildbloem toch niet kunnen verdringen.

Sinds eenigen tijd zijn de vruchten gerijpt en thans bedekt de inhoud der opengesprongen doosvruchten den oeverkant met een laag dikke voedzame zaden. Voedzaam; voor wie? Alleen voor wie scherpe en krachtige tanden of snavel heeft, want deze zaden zijn niet zoo gemakkelijk te pellen. Voor wie zijn ze dus een meer welkome en als 't ware in den schoot geworpen lekkernij dan voor de bij uitstek aangewezen bewoners van zoo'n slootkant, de waterratten? Deze laten zich dan ook dit jaarlijks weerkeerende buitenkansje geenszins ontsnappen, om hun dan toch al reeds zoo mollig buikje nog eens extra vol te stoppen. Maar zou er ook voor de tafelschuimers bij uitnemendheid, de huismusschen, niet iets bij te bikken vallen? O, zeker! In haar overvloed is de rat thans minder schraperig en onverdraagzaam dan gewoonlijk, de weelde maakt haar slordig en zij knoeit en morst met de restjes der stuk- en afgeknabbelde zaadjes geweldig. Dies strijkt een leger van musschen op de hun welkome kruimeltjes neer en gaat van die restjes der opengebroke en nu ook door hen te verorbernen zaadjes flink te gast.

Tusschen de druk tjilpende, pikkende en ronddazende huismusschen, beweegt zich gemoedelijk een oude vette rat. Zij heeft niet in de gaten, dat een paar menschenoogen haar mede aandachtig gadeslaan; haar waakzaamheid is, met het stijgen der verzadiging, zachtjesaan ingedommeld. Niet alzoohet musschenheir. Dat heeft den jongen patroon nauwlettend in 't oog gehouden en vreezen al de musschen de buks niet, wetende bij ondervinding dat hun geen direct gevaar dreigt, zij snappen degelijk wien ditmaal het wapentuig komt bedreigen. En hebben zij daar dan geen belang bij? Wie zal dan verder voor hen de harde zaden openbreken? Zij slaan dus ijlings op de vlucht naar 't omringend struikgewas en de boomen; hun alarmkreten doortrillen de lucht, zij maken een helsch kabaal en gaan als dollen te keer. Doch de dikke luie rat is ditmaal niet op haar hoede, de waarschuwingskreten gaan langs haar heen, zonder haar uit den vadsigen zwijmel los te kunnen rukken. Dan is 't te laat . . . daar knalt reeds het schot . . . 't Is voor altijd gedaan met haar feestmaal.

BATO.

VOOR DE „VILLA MEDICI” — FRANSCH KUNSTACADEMIE — MET HET UITZICHT OP ROME.

KRIJGSLIST.

TOEN Jan, z'n boterhammen-zakje en z'n leege drinkbus over z'n schouder, den hoek omsloeg van 't straatje waar ie woonde, kwam 't oude kregel-gevoel weer over 'm. Onder z'n laag neergetrokken pet gluurden z'n oogen wantrouwend naar boven, naar de vensters met de hagelwit gestreken plooijordijntjes, waarvóór in 't heldergroene bloemrekje de felroode geraniums en rood en blauwe fuchsia's bloeiden. Daarachter wist hij 't gezellige huiskamertje, met den krijt wit geboenden vloer en 't zwart en rood gestreepte karpertje, de mooie linnenkast, de klok van opoe zaliger en de rieten theetafel met 't bebloemde aardewerkservies er op. Alles altijd in de puntjes, brandschoon, en aardig om er naar te kijken. 'n Genot om onder je werk te denken aan dat proper-warme kamertje, waar je zoo lekker zitten kon in de makkelijke rieten leunstoelen, met je krant en 'n pijp, as ie daarbij niet tegelijk denken most aan de klijvende stem van Dien, z'n wijf.

'n Zware zucht baande zich 'n weg uit Jan's borst. God mocht 't weten, wat die wijven eeuwig aan dat klijven en ruziën hadden. Maar ze deëen 't allemaal, al z'n kornuiten, grondwerkers en bootwerkers, kerels as boome, ze waren allemaal bang voor d'r wijven in de baaien rokken en hagelwitte jakken. Jan had al meermalen gefilosofeerd over dit eigenaardig-onverklaarbare feit, en hij was tot de conclusie gekomen, dat het klijven in dit geval de oorzaak was. De eindeloze, ratelende, nacht noch dag eindigende stroom van verwijten en scheldwoorden, die zoo'n wijf tot haar beschikking had, als ze zich verongelijkt dacht. Daarom gaf je toe. Wat gaf het, of je vuisten had als voorhamers, of je 'n jongen os bij de horens naar den grond buigen kon, tegen de gillende krijschstem van zoo'n wijf kon je niet op. Dat was de reden dat je toegaf, altijd maar weer toegaf, of door de een of andere list je doel zocht te bereiken.

En Dien, peinsde Jan, was speciaal van 'n kwaad soort. Niet dat er in andere opzichten wat op 't wijf aan te merken was, volstrekt niet. Netjes was ze, en zindelijk, d'r huis glom en blonk altijd, dat 't een lol was naar al die blikerende dingen te kijken. Fijn koken kon ze, en visch bakken, en zuinig was ze ook, niks tegen te zeggen. Maar des te venijniger was 't feitelijk, dat een wijf, dat d'r zaken zoo goed verstond, dat je 't leven zoo genoegelijk had kunnen maken, 't expres niet deed, alleen om je te pesten. Want dat was toch alleen de reden. Louter zucht tot pesten, tot 't net andersom doen dan hij 't wilde, dat was het.

Daar had je nu de verkeerung van Anne, hun eenige, met Willem Bik. Dat was een fatsoenlijke jongen, die goed z'n brood had ook, 'n jongen die 't meende, en waar trouwerij-haast zeker uit volgen zou. Z'n vader was bankwerker geweest, en verdiende rijk centen, z'n moeder, weduwe nu, had 'n welbeklant boter- en kaaswinkeltje in de Tuinstraat, en d'r zat geld. Dien, in den beginne, was ook mirakel geweest door den mooien slag, dien Anne geslagen had. Alle avonden Willem te gast, en dan werd d'r lekkere sterke koffie gezet met veel room d'r in, moppen en bitterkoekjes en zoete slokkies, zooveel ie hebben wilde.... dat was ook voor Jan een gouden tijd geweest. Tot op 'n avond, toen Willem en Anne naar de prachtkemedie „Lazaro de Veehoeder” waren, en Dien toch al slecht gemutst was, omdat ze d'r op gehoopt had mee te zullen gaan, in die hoop zelfs d'r zwart-zijden bloese en al d'r goud en bloedkralen 's middags al op het bed uitgespreid had neergelegd, Jan de onvoorzichtigheid had gehad, over de wenschelijkheid van trouwen, of althans van vaste verkeerung, met ringen en wat dies meer zij, te spreken. En dit te doen op een manier, waarin 'n heel klein vertoon van vaderlijke autoriteit niet te miskennen viel.

Toen was Dien uitgevallen. Die sloome.... raakte 't hem, wat háár dochter deed? Als zij, de moeder, 't goedvond, had hij er dan wat mee te maken? Laat 'm naar zijn eigen kijken! Zij, Dien, vond 't volstrekt niet zoo verkieselijk dat Anne nog vóór d'r twintigste al in de ellende van 't trouwen zat, tijd genoeg hoor, en kerels ook. Om 'n meid als Anne zou nog best 'n ander kunnen komen dan die jongen uit 't boter- en kaaswinkeltje, feitelijk was 't maar een lange lat met 'n rooie kop d'r op, en dan z'n moeder, die volstrekt niet zoo ingetogen was als voor 'n vijftigjarige weduwvrouw paste. Alles wel beschouwd, was Dien d'r niet tegen, dat Anne met zoo'n jongen eens uitging, dat was niks, dat kwam 'n jonge meid toe, maar trouwen, geen háár op Diens hoofd had daar ooit over gedacht. En toen Jan het gewaagd had, op Willem's positie en gunstige finantiële omstandigheden te wijzen, Dien tot overmaat van ramp nog had durven herinneren aan haar vroegere ingenomenheid met den pretendent, toen was ze heelemaal razend geworden, en had tot diep in den nacht Diens kijnstem in het kamertje en in Jan's hersens gedreund.

En sinds dien dag was Dien ten opzichte van Anne's vrijage omgekeerd, als 'n blad op een boom. Willem mocht nooit meer bovenkomen, en stond Anne 's avonds in 't trapportaaltje nog wat met 'm te praten, dan snerpte Diens stem uit het donker boven, net zoolang tot Anne, woedend en huilend, naar boven vloog.

Met de weduwe uit het boter- en kaaswinkeltje, Willems moeder, lag ze finaal overhoop, en de weduwe had verklaard, dat als Willem de dochter van dat vrouwspersoon ook nog maar met één scheel oog aankeek, zij hem z'n pooten onder z'n lijf zou stuk slaan. Desniettemin ontmoetten de geliefden elkander veel en heimelijk, en zwoeren elkander onverbreekelijke trouw, op de wijze zooals dat in den Jordaan gebruikelijk is; Anne's vader was hierbij de vertrouwde.

Jan, kauwend op den spijker dien hij in z'n linkermundhoek hield, stapte de steeds openstaande deur van z'n woning binnen. Van boven, langs de steilte der witgeschuurde-uitgesleten trap, kwam een geluid, alsof iemand daar met pannen en ketels jongleerde. In 't trapportaal stond, snikkende, Anne, 't frisch-knappe gezicht aan den eenen kant felrood.

„Ze.... hét.... me geslage,” kreunde de meid, bij het zien van d'r vader.

Jan vroeg niet verder. De zaak was hem volkomen duidelijk, ook zonder Anne's snikkend verhaal, betreffende een poging tot opstand tegen den moederlijken wil, onmiddellijk gedempt door middel van een slof en de pook. Anne's afgebroken verhaal zou voor ieder ander niet zeer duidelijk geweest zijn, Jan echter had het nauwelijks als verklaring noodig.

Langzaam steeg hij de trap op. Op 't donker portaal, waar verschillende deuren op uitkwamen, stond hij 'n oogenblik stil. Een luisterende stilte hing in de dikke, onfrissche atmosfeer, alles scheen uitgestorven achter al die deuren, behalve achter één enkele, waar nu en dan 'n krijschend gemor opknorde, gevolgd door 'n gerinkel van huisraad. Het is mogelijk, dat Jan's hart een oogenblik hooger sloeg, toen hij de hand op den knop van die deur legde. Maar de volgende seconde was hij binnen.

Dien, in d'r rossig zwarten onderrok gebogen over 't fornuis, 't gezicht paarsrood van nijd onder d'r piekerig verwarde haren, keek op, 'n oogenblik verbaasd, toen Jan, altijd kalme en redelijke Jan, z'n bus en z'n zakje op d'r mooie penantkastje, vol snuisterijtjes, smeet. Zulke dingen dééd Jan anders niet. Maar daarop, ná d'r verbazing, barstte d'r woede over z'n heiligschennis los.

„Bé-je bel.... neem die dingen weg!” gierde ze.

Op het kastje stond een kleine stolp, over een tuiltje wassen bloemen. Jan was een zuinig huisvader, die z'n bullen liefhad, bovendien had het stolpje nog aan zijn moeder zaliger behoord. Maar hier golden hogere belangen. Het volgend oogenblik

kletterden de scherven van het stolpje tegen de tafelpoot. „Zooveel verdomme me jouw spullen,” zei Jan, met iets als triomf. Dien's hand greep den solieden steel van de koekepan, boven 't fornuis. Maar zoover kwam het niet, want Dien had haar eigen begrippen van stand. Schelden, je kerel op z'n nummer zetten, dat mócht. Maar vechten, d'r op in ranselen, dat dééd Dien niet. Dat was goed voor de vuile wijven, waartoe Dien niet behoorde, die d'r eigen huishouden had, dat gezien mocht worden, en op wie nooit zoovéel te zeggen was geweest. Bovendien, Jan's manier was vreemd en ongewoon, had eigenlijk iets vreeswekkends door het abnormale ervan. Dus, na lightsnelle overweging, barstte Dien in 'n gillend huilen uit.

„Jij smeerlap! Schooier! M'n stolp!”

„t. Kan me niet verdomme!” bulderde Jan terug, onderwijl behoedzaam uitkijkend naar 'n ander voorwerp van luttele waarde, dat kracht aan z'n bewering zou kunnen bijzetten.

Dien's huilgillen bedaarde even snel als ze begonnen waren, de tranen droogden op d'r nijdig-roode wangen. Wát mankeerde Jan? Jan, altijd kalme, min of meer sloome kerel, die zich nooit te buiten ging, nooit 'n borrel te veel dronk zelfs. Wát beduidde dit... deze nog nooit van hem geziene drift?

Sarrend probeerde ze 't op een andere manier:

„Sou je segge wat je scheelt, seg? Hei-je 'n zonnesteek weg soms? Sou je 't wille late, me boel te rinneweere?”

Jan's vuist beukte zwaar neer op de met 'n schavotrood kleedje bedekte tafel, die kráakte.

„Dat 't uit mot zijn tusschen Anne en die kerel van Bik, zeg 'k! La- 'k de schooier nie meer an me deur sien, of 'k zal 'm d'r af trappe! Hé-je verstaan? Deraf trappe zal 'k 'm!”

In Dien's oogen glom op valsche nijd-drift.

„Jij... hé-jij je d'r mee te bemoeie? As ik, as moer sijnde, 't goedvin, hei-jij je bek d'r buiten te houwe! Jij... wou jij me segge hoe 'k met me kind doen mot?”

„'t Is *mijn* kind, ik ben d'r vaar! En 'k seg je, as die slampamper hier nog 's se poote zet, dan sel ik 'm...”

„Dan doen je nog niks!” Diens woedeverwongen gezicht krampte in honenden zenuwvlach.

„Jij... la na je kijke! Die jonge... sel hier komme zoo dikkels ik 't wil! Ik heb d'r niks tege, as dat Anne met 'm gaat!”

„Da selle me zien!”

„Ja... dat sel je zien! Vanavond sit ie hier, en ik set 'n kommetje koffie, mit kleskoppies. En jij doet niks... niks... niks!”

„Wa let me...!”

Vijf minuten later luisterde op straat 'n auditorium, bestaande uit werklui, groentenkarrenkerels en wijven, met gniffelende belangstelling naar 't bulderend-gillende ruzie-duo, dat uit de vensters van Jan's woning naar buiten kwam. Tot 't eindelijk, als uitgeput, bedaarde en wegstierf, en Anne 't waagde, zich weer in de kamer bij vader en moeder te voegen.

En nog dienzelfden avond * * * was d'r feest. Willem, in z'n beste blauwe pak, z'n pet 'n beetje naar links overhellend, zat op de bollend paardeharen stoelen naast Anne, die gelukzalig glimlachte. De kamer was keurig opgeruimd, zelfs over 't tuiltje was bloemen op 't kastje prijkte 'n nieuw stolpje, dat Dien in de gauwigheid nog even gekocht had. En Dien zelf, in d'r beste spullen, hals en ooren blinkend van fel-goud, 't gezicht, nog rood-plekkerig, toch vertrokken tot lief-zoeten glimlach, schonk koffie uit 't beste servies, lekker-sterke koffie, die geur van warme behagelijkheid uitwasemde in 't kamertje. Het water zong op 't fornuis, de klok van opoe tikte, en Dien presenteerde kleskoppies, en bitterkoeckjes, en rooie balletjes, en bruidsuikers, en later op den avond zoete slokkies, zooveel als ze lusttén, met overvloeiende roomsoezen en schuimtaartjes, waarop de lagen wit en rose en chocoladebruin schuim in hooge lagen opkussenden.

Jan alleen zat wat afgezonderd, buiten den lichtkring van de lamp, genoegelijk trekkend aan de lekkere sigaar, die Willem hem stiekem gegeven had. Hij waagde het niet, binnen den lichtkring te komen... Dien's scherpe oogen mochten eens het glunderend vonkje in z'n oogen zien!

M. L. GRAETER.

HET „LIMBURGERLAND”.

IN een onzer Zeeuwsch-Vlaanderen—Zuid-Limburg nummers heeft onze medewerker Flament er reeds op gewezen, dat de naam „Limburg” voor onze provincie en de gelijknamige Belgische eigenlijk geheel onjuist is. Wat sinds het congres van Weenen „Limburg” heet (het westelijk gedeelte is sinds de afscheiding Belgisch, het oostelijk gedeelte Nederlandsch gebied) heeft slechts zéér weinig met het oude hertogdom Limburg te maken en is samengeflansd tot een afgerond geheel uit allerlei staatjes, en streken, tot andere landen behoorend, (als Valkenburg, Gulik, Gelre, Luik, Keulen enz) en ontving den naam van het zuidelijker gelegen „Limburg”, omdat Willem I gaarne dezen naam onder die der 17 provinciën, weder onder zijn scepter verenigd, zag behouden. Slechts enkele gemeenten in 't tegenwoordig Zuid-Limburg, als Vaals, Wittem, Slenaken enz. maakten deel uit van 't oude hertogdom Limburg, dat nu voor 2/3 behoort tot België (provincie Luik) en voor bijna 1/3 tot Duitschland (hoofdzakelijk de Kreis Eupen, waarin weldra volgens de onlangs gesloten vrede van Versailles een volkstemming zal beslissen, of ze ook bij België zal worden gevoegd.)

Het Belgische gedeelte van het voormalig hertogdom Limburg wordt het „pays de Hervé” genoemd waar grootendeels Waalsch wordt gesproken, het gedeelte dat thans tot Nederland en Duitschland behoort, noemt men 't Limburgerland, welks bewoners, „Limburgiers” genoemd, een dialect van het Nederduitsch spreken, dat in Eupen door de Duitschers als Duitsch, doch thans door sommige Belgen als Nederlandsch wordt beschouwd.

Wij kunnen dan ook niet ontkennen, dat er veel waarschuult in de dezer dagen ontvangen opmerkingen van een onzer lezers, dat het minder juist is en tot verwarring aanleiding kan geven als onze medewerker van Beurden zijn schetsen uit een gedeelte der tegenwoordige Nederlandsche provincie Limburg „Schetsen uit het Limburgerland” noemt. Het verdient aanbeveling den naam „Limburgerland” voor het gebied van het voormalig hertogdom Limburg te gebruiken, en de twee in 1830 gescheiden deelen van de in 1815 samengestelde provincie Limburg eenvoudig Belgisch en Hollandsch Limburg te noemen.

Het Limburgerland, het oude hertogdom dus, ontving zijn naam van de oorspronkelijke hoofdstad Limburg of Limbourg, een stedeke niet ver van Verviers, met een Waalsche bevolking. De streek strekt zich uit van Luik tot de onmiddellijke nabijheid van Aken. Het heeft een oude geschiedenis, dit prachtige heuvelachtige zeer welvarende land, met zijn kalksteenondergrond, en doorstroomd door de Vesdre en den bovenloop van de Geul. Tal van oude burchten en nieuwe buitenverblijven

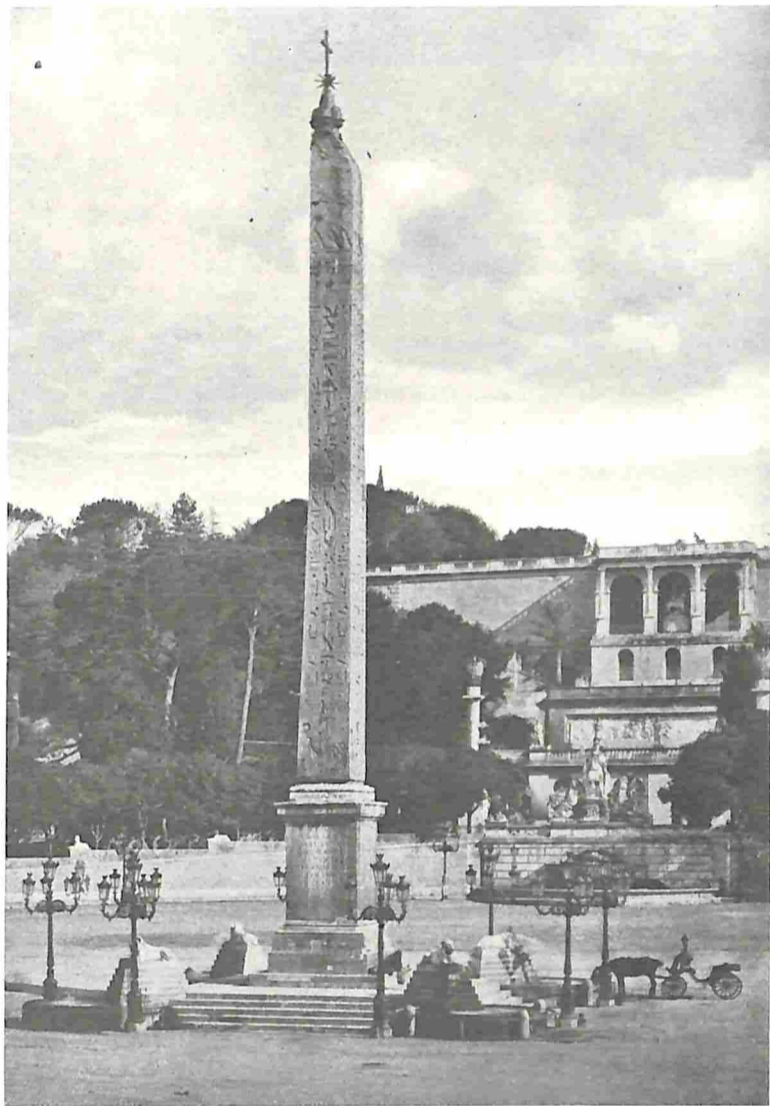
sieren het. Een bezoek aan 't Limburgerland zal niemand berouwen!

ALKMAAR.

(Slot).

DE Laat, de eenige oorspronkelijke verbinding tusschen Berger- en Egmonder- en Voor- en Schermermeer en tot 1536 zuidelijke vestinggracht, is in 1872 gedempt. Tot schade van het typische karakter der stad natuurlijk. Maar daar het een smal grachtje was, is de Gedempte Laat niet al te leelijk geworden; dat elke gedempte gracht *per se* leelijk is, is trouwens een niet vol te houden bewering; men lette slechts op Nieuwstraat en Gouw te Hoorn, reeds eeuwen geleden gedempt en nu tot de mooiste straten van het stadje behorende. De demping van de Laat zal wel geschied zijn om een behoorlijke verbindingsweg tusschen het westen der stad en den havenkant te krijgen; een goede verbinding tusschen Laat en Langestraat, b.v. door verbreding der Boterstraat, die het voorname verkeer door, in plaats van buiten de hoofdstraat zou leiden, is tot dusverre achterwege gebleven.

Heel veel is er in die Laat niet te zien, behalve hier en daar

PIAZZA DEL POPOLO TE ROME.
OP DEN ACHTERGROND HET PINCIO-TERRAS.

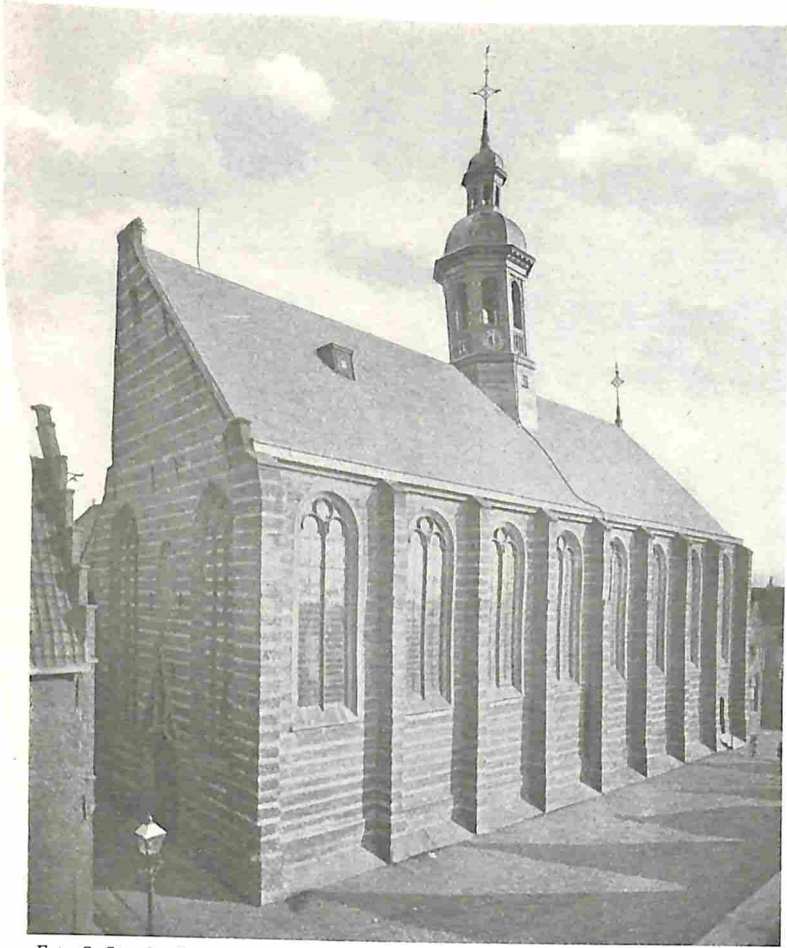

Foto C. Steenbergh.

ALKMAAR. GEZICHT VAN DE LAAT OP DE
ST. JANSKAPEL.

een aardig gevelfragment uit de 17de eeuw, enige gevelsteen en fraaie ankers en — de kapel, de tweede oude kerk van Alkmaar. De Lieve Vrouwe- of St. Janskapel is gesticht in 1442 of '43 en met een koor vergroot in 1540. De noorderzijvleugel en de toren zijn herbouwd in 1707-'08. Maar in 1760 is de kerk door een hevigen brand geteisterd en eerst twee jaar later, na herstel, weer in gebruik genomen. Al die herbouwingen hebben van het oorspronkelijk uiterlijk van het bedehuis weinig overgelaten, het meest nog aan de westzijde, aan de Kapelsteeg, waar nog de oude Gothische ramen en een laat Gothisch portiek zijn bewaard gebleven, benevens eenige nissen. Van de rest is alleen de koepeltoren zeer sierlijk; waarom deze echter zoo somber zwart beschilderd? Achter den beuk, op onze afbeelding te zien, bevinden zich een zij- en kruisbeuk; het onaantrekkelijk front van de laatste staat aan een pleintje bij de hooge Steenenbrug. Men aanschouwt hier een steen, waarop een vierregelig versje, waarvan de eerste regels luiden:

't Was Jacob Vrijburchszoon die de hoeksteen veste
Aan 't nieuw gebouw van deez veroude kerk.

Inwendig zijn vooral de preekstoel met verschillende relieffoerstellingen als Noach's dankoffer, Mozes op den berg, en Christus predikende, en het orgel, door een fraaien onderbouw gedragen, waard aanschouwd te worden. Beide zijn 18de eeuwsch werk.

Tegenover de kapel, op den hoek van Laat en Kapelsteeg, staat een alleraardigst trapgeveltje (zie de afb. op blz. 346), met fraaie ankers, een gevelsteentje met een boerin en steenen die „anno 1663" te lezen geven.

Tot besluit van onze wandeling door de oude stad nemen wij een kijkje op de Oude gracht, de breedste van Alkmaar. Hier verdienen vooral vermelding de deftige gevel van het Wildemans-hofje, reeds eerder in dit blad beschreven en afgebeeld, en de gevel van de meisjes-school met zijn drie trappen en zijne fraaie ankers; deze laatste, als voorplaat in een onzer vorige nummers afgebeeld, is wel in den laatsten tijd vernieuwd, maar daarbij is van de oude details gebruik gemaakt. Allermint een bouwkunstig gewrocht van den eersten rang, maar toch met de ophaalbrug er voor een aardig geheel vormend, is het gebouw van de Stadstimmerwerf van 1726, aan 't einde der Oudegracht (zie de afbeelding hiernaast). Van die ophaalbruggen is Alkmaar nog rijk voorzien; vooral aan de

Oude gracht, waar men er drie achter elkaar ziet, vallen zij op. Het is geen toeval, dat er zoo weinig vaste gemetselde bruggen zijn, zoodat de twee eenige dan ook „Steenen brug" worden genoemd: op de meeste plaatsen der stad verheft zich de bodem te weinig boven het water, niet verwonderlijk als men aan 't ontstaan van Alkmaar denkt.

Hiermee gelooven we wel de voornaamste bezienswaardigheden opgesomd te hebben; van de talrijke merkwaardige gevelfragmenten, die voornamelijk voor den bouw- en oudheidkundige belangwekkend zijn, meenen we te mogen zwijgen. Juist de bloei van Alkmaar heeft het getal der gedeeltelijk vernieuwde gevels zoo aanzienlijk en dat der bijna ongeschonden gevels zoo betrekkelijk gering gemaakt.

Op onze wandeling hebben wij zoo nu en dan het vroolijk getinkel der Alkmaarsche carillons kunnen hooren. Carillons — want Alkmaar heeft er niet minder dan twee, evenals de bevriende zusterstad Enkhuizen. Zij spelen echter slechts een ondergeschikte rol in het stadsleven, anders dan te Enkhuizen, waar vooral de Zuidertoren zich geducht doet gelden, en dan te Middelburg, waar het spel van den Abdijtoren zoo luid en uitdrukkelijk elk oogenblik over het grootste deel der stad klinkt, dat deze stedezang tot de meest bijzondere eigenaardigheden van Zeeland's hoofdstad behoort. Dat ligt natuurlijk niet aan de klokken van den Antwerpenaar Melchior de Haze, uit 1687-'89, welke, hoewel dan niet zoo fraai als die van Hemony, toch gerust gehoord mogen worden, maar aan de plaats waar en de wijze en de hoogte waarop zij hangen. Onze voorvaders hebben bij 't aanbrengen der klokken nooit erg aan de acoustische eischen gedacht, en waren zij daarbij een enkele maal gelukkig, dan geschiedde dit bij toeval. Te Alkmaar is men bij het klokkenspel van den Waagtoren en bij dat van de Groote Kerk nu eenmaal niet gelukkig geweest, als in zoo menig andere plaats. De Kapel heeft óók een klein klokkenspel gehad, dat echter is verwijderd in 1707, toen men de kerk eens flink onder handen nam, en het gewicht der klokken, naar men vreesde, instorting zou ten gevolge hebben.

* * *

Waar niet het Noord-Hollandsch kanaal den rand der oude stad heeft geschonden, dus aan de west- en zuidzijde, zijn — op een kleine uitzondering na, ten Zuiden der voormalige Boompoort — de oude wallen behouden en vervormd tot een prachtige zoom van groen, als in zoo menig andere oude stad, maar te Alkmaar toch wel bijzonder mooi. Aan den Nieuwlandersingel zijn twee vooruitspringende bastions verdwenen, maar de andere vier bleven, wat afgerond, bewaard en dragen in belangrijke mate bij tot het schoon der stad.

Wie vroeger het station der Hollandsche Spoor verliet, kon slechts op één wijze de stad bereiken, namelijk langs den weg, die thans nog door de paardentramlijn gevolgd wordt. Eerst de noch leelijk noch mooie Stationsweg, dan den hoek om en na een enkele minuut wandelen stond men voor den krans van groen aan de oude vestgracht, waarachter de stad verscholen lag; alleen de grijze St. Laurenskerk kwam even met zijn torentje boven 't geboomte rijzen. Rechts het ver vooruitspringende Clarisse-bolwerk, met, vóór de gracht, de typische aanleg van den Geesterhout. Prachtig was dit binnenkomen in de oude veste, die zich zelve zoo lang mogelijk scheen te willen verbergen, om dan aanstonds, nadat ge door een smal straatje en langs de oude kerkmuren waart gegaan,

Foto C. Steenbergh.

ALKMAAR. OUDE GRACHT MET STADSTIMMERTUIN.

de blijde verrassing van de vroolijke Langestraat te brengen, met die lokkende huizen op 't einde, aan de Mient. Dit alles is nog grootendeels zoo gebleven, even mooi. Maar... er is in de laatste jaren een nieuwe toegangsweg tot de stad gekomen, en deze is korter, tenminste voor hem, die in 't centrum der oude stad moet zijn. Hij voert door de nieuwe buurt, tusschen spoorlijn en Geestersingel ontstaân, en deze buurt, niet 't minst de Spoorstraat, is zóó verre van fraai, zóó karakterloos, dat het verbazing wekt te bemerken, hoe de Alkmaarder van dezen tijd er klaarblijkelijk niet de minste prijs op schijnt te stellen, dat de bezoeker terstond van zijn stad een aangenamen indruk krijgt. Deze toegang tot de stad staat ook hierom bij de oude achter, omdat men daár, waar de boomkranen eindigt, tusschen een zijarm van het Noord-Hollandsch kanaal en het voormalige Munnikenbolwerk, de oude stad binnenkomt, en dan staat in een achterbuurtje, bij de Gasfabriek. Een brug over de singelgracht was hier sinds 1826, aanvankelijk echter iets meer oostelijk, daar de groote weg naar den Helder toen aan de oostzijde van het kanaal liep; in 1845 werd deze naar de westzijde verlegd. Deze nieuwe stadstoegang, door hekken tusschen twee „dobbelsestenen” afgesloten ten behoeve van de stedelijke belastingen, werd het Texelsche hek genoemd.

Nog meer bruggen over de singelgrachten is Alkmaar in den laatsten tijd rijk geworden, n.l. twee smalle voor voetgangers met „rustieke” leuning over Nieuwlander- en Kennemersingelgracht, en één, de voornaamste, tusschen Nieuwlander- en Kennemerbrug, voerende van Silber- naar Emmastraat; in de 18de eeuw schijnt hier trouwens reeds een smalle voetbrug geweest te zijn. Gaan wij deze nieuwe Emmabrug over, na in de Silberstraat even een „Abstecher” gemaakt te hebben in de Gedempte Baansloot, waar een niet alle-daagsch hek van een der tot hier zich uitstreckende tuinen van de huizen aan de Oude gracht te bewonderen valt (zie de afb. op blz. 347), dan komen we in de Emmastraat, zoodat niet de voornaamste, dan toch zeker de mooiste straat van nieuw-Alkmaar, met verschillende aardige huizen, sommige vrijstaand en door een tuintje omringd. Jammer dat de zijstraten een veel minder prettigen indruk maken; we herinneren ons een kijkje in een Steynstraat, die een troosteloos aanblik bood.

De Emmastraat mondt, na een aardige bocht, op den Kennemerstraatweg uit, en hier staan we tegenover een der Houten van Alkmaar. Want eigenlijk zijn er drie of vier houten, waarvan één, de Geester- of Bergerhout, afgezonderd ligt bij de voormalige Geesterpoort, terwijl de andere slechts gescheiden zijn door breede lanen, maar overigens tot één geheel zijn samengegroeid, dé Alkmaarder Hout.

Beweerd wordt wel, en men zegt hetzelfde van den Haarlemmer Hout en het Haagsche Bosch, dat we hier te doen hebben met overblijfselen van het oerwoud, dat zich langs den geheelen Hollandschen duinzoom zou hebben uitgestrekt. Maar daarvan is niets waar. Nog tijdens het beleg is er geen geboomte van betekenis tusschen Alkmaar en Heilo en eerst in 1607 wordt buiten de Kennemerpoort begonnen met den aanleg van lanen, „houten” genoemd, waarmee tot op dezen tijd is voortgegaan door aankoop van kwekerijen en moestuinen, om een aaneensluitend geheel te verkrijgen. De Geesterhout werd eerst in 1689 aangelegd; zij bestond uit rechte lanen, omzoomd door netjes geschoren hagen, waarvan in van der Woude's Kronyk o.a. een typische prent is opgenomen. De lanen vormden twee sterren en de ruimte er tusschen was met boomen opgevuld. De hagen verdwenen in 1809, maar de oude aanleg was tot voor korten tijd nog goed te herkennen, al kon toen ten gevolge van 't dunnen der boomen moeilijk deze Geesterhout meer een bosch of iets wat er op leek genoemd worden. Kort geleden heeft men er een gewoon plantsoen van gemaakt, minder typisch, maar fleuriger dan vroeger, terwijl de richting der lanen, waarvan sommige verbreed werden, nog aan het oude karakter van Sterrebosch herinnert.

* * *
De toeristen van de Noord-Hollandsche Arkadia, reeds meermalen door ons aangehaald, zijn opgetogen bij 't binnentreden van den Hout, „daar 't groote bosch, oud Haarlems roem voor zwicht”. En Weetlust jubelt:

Wie dacht hier zulk een Paradijs te vinden?
Noordholland is my altoos slegt verbeeld;
Dies heeft my ook 't verlangen nooit gestreelt,
Om dit gewest naaukeurig te beoogen:
Maar 'k zie dat ik gelukkig ben bedrogen.
o Hout, wat geeft ge mij all' roemens stof!
Dit is geen bosch, maar een besnoeiden hof.

Dit laatste geldt nóg voor den Alkmaarder Hout dezer dagen; dit is geen bosch, maar een „besnoeiden hof”, een openbaar park, keurig onderhouden, een bezit waarop de Alkmaarders met recht trotsch kunnen zijn, al zullen zij ons wel willen toegeven, dat een niet „besnoeid” bosch óók zijn aantrekkelijkheid en schoonheid heeft, die dit park mist. Het meest boschachtig is nog het

noord-westelijk gedeelte, het minst de in 1902 aangelegde hertenkamp met omgeving, wat zuidelijker gelegen; ten oosten daarvan vinden we den Middenhout, die, daarvan slechts gescheiden door de Groote Kruislaan, een noordelijker voortzetting heeft tusschen Harddraverslaan en Kennemerstraatweg; dit is de z.g.n. Voorhout. Hiervan is een klein gedeelte aan den straatweg bebouwd; en der nieuwe huizen, „Voorhout” genaamd, is een deftige buitenplaats in den stijl van 1700.

De Harddraverslaan loopt recht op de Kennemerbrug uit, die met het bolwerk er naast, met zijn molen „de Groot”, ook reeds in dit blad behandeld, weer een zeer mooi hoekje vormt; dicht bij de brug staat de in 1912 onthulde buste van Mevrouw Bosboom-Toussaint, van den beeldhouwer A. Falise. Die Harddraverslaan, zoo genoemd omdat daarin vroeger de jaarlijksche harddraverijen gehouden werden, heette vroeger Royale of Kolverslaan, en diende dus voor een dergelijk doel als de Maliebaan te Utrecht. Ze heeft niet lang geleden een verjongingskuur ondergaan, en de boomen missen nog statigheid; maar toch is zij al weer aardig op weg een sieraad van Alkmaar, ja, van geheel Noord-Holland te worden. Bereden mag zij niet worden; paaltjes beletten het. Waarom, dat is ons niet duidelijk. Maar voor de Wilhelminalaan, er naast loopend, geldt een dergelijk gebod niet. Daaraan staan de in Nieuw-Hollandschen renaissancestijl opgetrokken gebouwen der Cadetenschool; men heeft voor deze jongelui, die tegenwoordig slechts gering in aantal schijnen te zijn, wel een der mooiste punten van nieuw-Alkmaar uitgezocht. Jammer dat ten zuiden van 't terrein dezer school een niet fraai blok huizen is verrezen; dat zal men niet gemakkelijk weer weg krijgen.

Jammer ook, dat 't terrein tusschen den royaal aangelégden Westerweg (de verbindingsweg met den Geesterhout) den Singel en dé Hout, zoo vol gebouwd wordt; erg veel uitbreiding van den Hout naar deze zijde is niet meer mogelijk en een samengroeiing der beide Houten is uitgesloten. Maar gelukkig zijn hier eenige flinke lanen en straten ontworpen, met een plein, het Nassaplein, en behoeven we niet te vreezen, dat hier een even leelijke buurt zal ontstaan als bij 't station. Op den hoek van de breede Nassaulaan en den Kennemersingel verrijst de derde en nieuwste der Alkmaarsche Katholieke kerken, de St. Josephskerk, gebouwd in 1909, die roerend lijkt op veel nieuwe R.-K. kerken in andere plaatsen. Wat Zuidelijker, bij den Geesterhout, staat het nieuwe gerechtsgebouw.

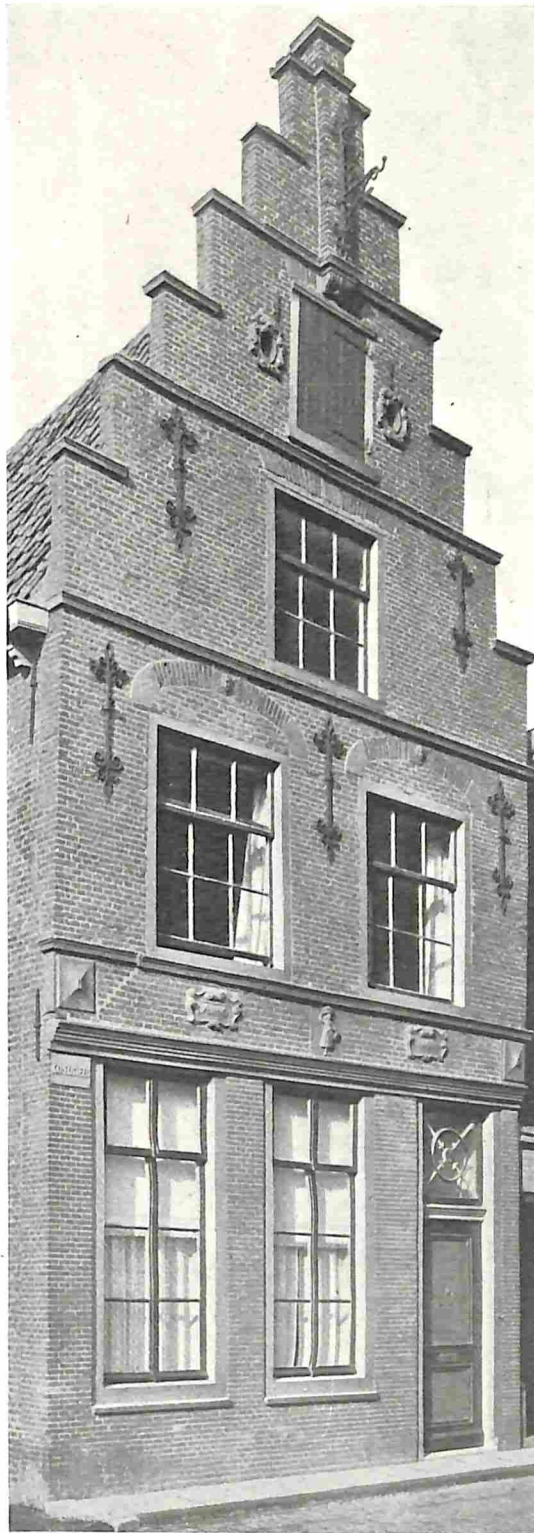

Foto C. Steenbergh.
ALKMAAR. HUISJE HOEK KAPEL-
STEEG-LAAT, TEGENOVER DE KAPEL.

* * *
Ziehier dan wat er van Alkmaar te vertellen viel, het mooie oude stadje, dat voor een belangrijk gedeelte, maar gansch niet alleen, zijn aantrekkelijkheid dankt aan schoon uit voorbije tijden, een schoon dat hier, in deze levende stad, niet die weemoed wekt als in de zustersteden aan de Zuiderzee. En mét Weetlust zegen we:

'k Begeef u noode, o Alkmaar! schoon 't moet wezen;
Uw straten en uw huizen net gebouwt,
Uw Kaasmarkt, en uw lommerryke Hout,
Uw zindlijkheid en heldre watergrachten,
En fraajen stand, gaan traag uit mijn gedachten.

Mogen wij er in geslaagd zijn bij onze lezeressen en lezers eenige belangstelling en liefde voor Alkmaar gewekt te hebben.

A. L.

HET OPEN VENSTER.

10) *Uit het Engelsch van*
E. TEMPLE THURSTON.

DE laaggezolderde salon van de oude Boomgaard-Hoeve is niet in overeenstemming met de moderne meubels. Tot op zekere hoogte hebben Diana en haar geslacht volkomen gelijk: goede smaak is een prettige karaktertrek. Ik geloof, dat de vader en moeder verantwoordelijk zijn voor het moderne van de meubels. Hij is een brouwer geweest; nu rustend en zich wijdend aan de toekomstige belangen van zijn zoon. Maar hij heeft eigen ideeën, en die ideeën wil hij klaarblijkelijk uitgevoerd zien. Mrs. Tregenna is stil en gehoorzaamt aan al zijn wenschen. Het zijn zeer achtenswaardige menschen.

We zaten bij de thee en praatten. Mr. Tregenna vertelde me, hoe zijn zoon de boerderij drie jaar zou bebouwen, als een voorbereiding voor zijn grootere ondernemingen aan den anderen kant van de wereld.

Over drie jaar zou hij naar Californië gaan, en dan zouden zij het land verhuuren, en zelf in het boerenhuis blijven, en zóóveel bunders land behouden, als noodig zou zijn voor hun eigen gebruik.

De jonge Mr. Tregenna heeft een landbouwcursus gevolgd. Dit is zijn eerste poging om werkelijk een boerderij te besturen.

Ik kwam dit alles te weten uit het gesprek, waarin niets werd verteld van zijn ontmoeting met Diana.

Juist toen ik opstond, zeggende, dat ik moest gaan, ging de deur van den salon open en trad hij binnen. Zijn gelaat is open en eerlijk en ik houd van zijn stevigen handdruk.

„Moet u al gaan?” vroeg hij.

Ik zei, dat ik er al een vol uur geweest was.

„Wel, dan ga ik tot het hekje met u mee”, zei hij, en aan den besliston toon van zijn stem merkte ik, dat zijn bedoeling een andere was, dan louter beleefdheid. Hij had me iets te zeggen, en ik behoefde niet heel scherpzinnig te zijn om te raden, wát het was.

De eerste stappen wandelden we stilzwijgend en toen kwam hij er mee voor den dag.

„Ik hoop, dat uw dochter me niet lomp heeft gevonden,” zei hij, „in die kleine zaak met den bloedvink? Om u de waarheid te zeggen wist ik niet, wie ze was, voor ik u aan het hekje zag.”

„O neen!” zei ik dadelijk, „ze vond u niet lomp.”

„Maar ze vond me wreed?”

Ik glimlachte. Hij wou toch hebben, dat ze hem iets vond. Dus toen verklaarde ik hem, hoeveel we beiden van vogels hielden.

„Niet te veel,” voegde ik er aan toe, „maar misschien wat dwaas veel. Bloedvinken zijn groote lievelingen van ons.”

„U hebt geen kersenboomgaard,” zei hij.

„Nee,” zei ik, — „maar we maken elk jaar roode en zwarte bessensjam van de vruchten uit onzen tuin.”

„Hoe legt u dat dan aan?” vroeg hij.

Ik vertelde hem, hoe ik touwen van stroo om de kruisbessen en de bessens-truiken bond, om hun voorkomen te veranderen, terwijl ik tegelijkertijd touwtjes over den grond spande met kleine stukjes papier eraan, die door de geringste wind bewogen werden.

„Dan,” voegde ik er aan toe, „plant ik wat erwten in het laantje dichtbij uw boomgaard. Ik heb gemerkt dat zij een voldoende aantrekkingskracht hebben voor de bloedvinken. En ze dienen om hun eetlust te bevredigen, vóór ze in den tuin komen. Vóór ik het deed, plachten ze mijn vruchtboomen deerlijk te mishandelen.”

We waren het hekje nu al voorbij en nog bleef hij naast me loopen naar de pastorie.

„Ik ben bang, dat een boer niet zooveel tijd kan besteden aan zulke omslachtige voorbereidingen,” zei hij toen. „Maar uw dochter had volkomen gelijk om den jongen te slaan, als hij den vogel martelde. Ik heb geen getuigen, dat hij het deed, en dus kon ik moeilijk overgaan tot den uitersten maatregel om te doen, wat zij voorstelde.”

„U bedoelt om hem weg te sturen?”

IN DEN ALKMAARDERHOUT. HET HUISJE VAN DE HERTEN.

„Ja.”

„O, daaraan moet u niet eens denken,” zei ik dadelijk. „Diana is zeer impulsief. Ze heeft er niet bij stilgestaan, wat ze zei.”

„Dus ze heet Diana!” zei hij.

Ik knikte en hij herhaalde het. Hij kende waarschijnlijk iemand van dien naam.

„En nu veronderstel ik,” ging hij glimlachend door, „dat ze me als een barbaar beschouwt?”

„Ze zal u zelf vertellen, dat ze dit niet doet,” zei ik lachend, „daar komt ze den weg af,” en wenschende, dat er een goede verstandhouding zou zijn met onze burens, gingen we het hek van de pastorie door om haar te ontmoeten op haar terugtocht van het bezoek aan juffrouw Chester.

Ik moest glimlachen, toen ik Diana zag kleuren, bij de ontdekking, hoe onvermijdelijk de ontmoeting was.

„Mr. Tregenna denkt,” zei ik, „dat je hem een barbaar vindt om wat gisteren gebeurd is.”

„Ik heb er heelemaal niet meer aan gedacht,” zei Diana, en er kwam een blik op haar gelaat, die ik daar nooit tevoren gezien had. Misschien, omdat het niet heelemaal de waarheid was. Het kleine kruisje onder den appelboom was er het bewijs van. Maar

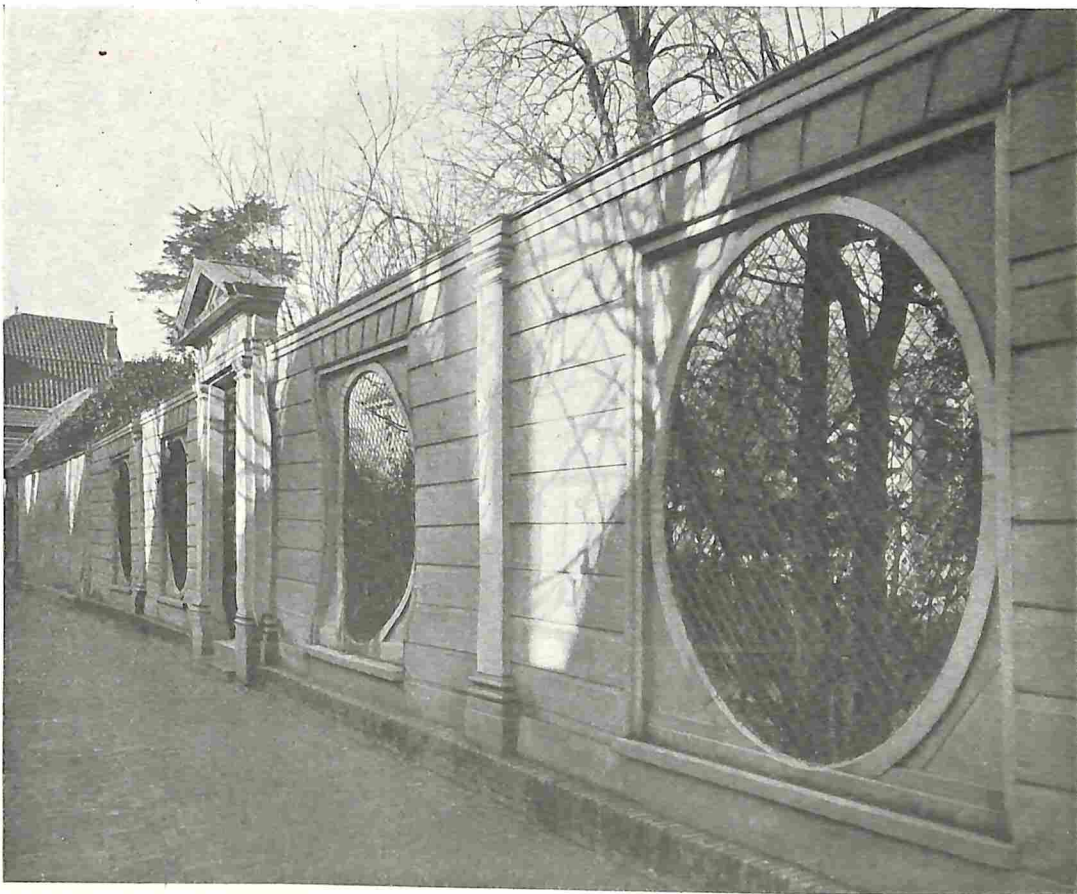

Foto C. Steenberg.

TYPISCHE TUINSCHUTTING AAN DE GEDEMPTE BAANSLOOT TE ALKMAAR.

vrouwen zeggen vaak zulke dingen. Ik heb nooit kunnen ontdekken waarom, maar ik heb het vaak opgemerkt.

En toch, of het de waarheid was of niet, toch had het een bijzondere uitwerking op den jongen man naast me. Hij gaf me de hand en zeggende, dat hij niet langer beslag op mijn tijd wilde leggen, nam hij zijn hoed af voor Diana en ging terug.

„Je hebt hem beledigd, Diana,” zei ik.

„O ja?” antwoordde ze.

„En het was ook niet heelemaal de waarheid,” voegde ik er aan toe, „je moet er toch aan gedacht hebben, toen je dat kleine houten kruisje onder den appelboom zette.”

„Welnu, dan zal ik er nu niet meer aan denken,” zei ze.

Ik heb dit alles in mijn boek geschreven, omdat het me zoo'n vreemd voorbeeld toeschijnt van de gewoonte, die vrouwen hebben om haastig te veroordeelen om, vaak, nietige redenen. Ik zelf vind hem een aardige ronde jongen.

Maar dit was niet werkelijk wat ik had willen schrijven. Ik wou het feit vermelden, dat ik dezen morgen een winterkoninkje zijn jubelend lied hoorde zingen. Uitkijkende in den tuin zag ik hem zitten op een lagen tak van de heg, terwijl op een takje dichtbij zijn wijfje verrukt zat te luisteren.

Ik wilde, dat het altijd lente was!

25 April. Dezen morgen ging ik vroeg opstaan voor een wandeling in de bosschen. Er zijn zekere dingen, die passen bij zekere dagen in bepaalde jaargetijden. Dezen nacht had het flink gevoren. Toen ik vertrok was de grond wit, maar in minder dan een half uur had een warme zon alles weg doen smelten. Alleen de spinnewebben, gespannen in de openingen van de hagen, behielden langer de witte schittering van den rijm. Als mij even gevraagd was, wat de bijzonderheden waren van dien morgen in dien tijd van de lente zou ik gezegd hebben — de tuimelende vlucht van den kievit en de reuk van een houthakkersvuur.

Langen tijd stond ik aan den rand van het boschen keek naar die vogels, zooals ze met uitgespreide vleugeltjes over de velden kringden, onder het uiten van dien muzikalen kreet, die hun den naam gegeven heeft van kievit, waaronder ze 't meest bekend zijn. „Lapwing” is de naam, dien ik beter vind, omdat het me toeschijnt, alsof hun bijzondere vlucht hen meer onderscheidt dan hun kreet; en pluvier, de soortelijke naam, vind ik heelemaal niet goed. Het ei van den pluvier, dat door zijn lekkere smaak elk jaar weer gezocht wordt en waarom de nesten telkens weer geplunderd worden, heeft alleen mijn belangstelling, omdat ik het zoeken zoo wreed vind. Slechts ééns per jaar trachten ze een broedsel groot te brengen, en omdat het ei doorgaat voor een lekkernij is dit toch geen verontschuldiging om dat broedsel te vernietigen.

Ik herinner me, dat eens iemand zei: „Cricket is wel een best spel, maar je moet een eerste klas speler zijn om het te genieten. Als mijn partij het eerst uitkomt en ik een flater bega, is de rest van den dag voor me bedorven.”

En als nu een mensch dat een dag lang kan voelen met betrekking tot een spel, wat moet dan een vogel gedurende de rest van het jaar voelen, wanneer één der eerste instincten zijner natuur vernietigd is? „De vogel voelt niet,” is het antwoord van den man, die zijn kievitse in selderijzout doopt en het dan naar zijn mond brengt.

Maar dit is eene theorie, waarmee ik het volstrekt niet eens

ben. Als je kunt aantonen, dat een vogel of een ander dier eenig gevoel heeft, moet je toegeven, dat die gevoelens het sterkst gevoeld zullen worden in elementaire zaken, waar het de eerste instincten van zijn natuur geldt. Nu is het niet voldoende als men zegt, dat een vogel gevoelens van honger heeft. Deze kunnen alleen physisch zijn en geen indruk naar de hersens overbrengen. Maar ge moet toegeven, dat een vogel gevoelens van vrees kent. Hij kan bevreesd zijn, en vrees staat in nauw verband met den geest. Als dus het instinct tot zelfbehoud, hetwelk zeker wel het sterkste is waarmee de natuur haar schepselen heeft voorzien, gevoelens van vrees kan doen ontstaan, moet dan niet het instinct tot voortbrengen, dat bijna even sterk is, gevoelens doen ontstaan, die bijna even sterk zijn als vrees? Maar een vogel zal zelfs zijn vrees overwinnen, voor het behoud van zijn jongen.

Leeuweriken en spreuwen zijn welbekend in dit opzicht, en dus beweer ik, dat alleen hoogere zedelijke gevoelens zulk een poging kunnen doen verrichten, en dat ze als zoodanig geëerbiedigd moeten worden.

Dit is geen sentimenteële opvatting, maar een gevolgtrekking, alleen bereikt door een logische redeneering. En daarom, geloovende, dat vogels voelen en lijden door het rooven van hun jongen, kan ik niet kalm een kievitse eten. Hoe zou iemand het kunnen doen, die hetzelfde geloofde als ik? Luxe in het voedsel moest het laatste wezen, wat een mensch begeert. En toch is luxe, in den hedendaagschen tijd, voor velen de éénige noodzakelijkheid, dien ze kennen.

Misschien zal het eens op een dag bij den koning opkomen om het eerste kievitse, dat de lente hem brengt, te weigeren, en dan zal de vermeende lekkernij, waarvan het genieten dan niet meer in de mode is, haar smaak verliezen. En de heer, die zulke overtuigende meeningen heeft, zal zijn fleesch selderijzout dichtkurken, en terwijl hij zich bedient van „foie-gras” zal hij zeggen, dat het toch nogal wreed was, den kievit te berooven.

De reuk van het houthakkersvuur leidde me verder op mijn wandeling. Ten laatste bracht de lichtblauwe nevel van rook en de vochtige brandlucht van knetterende takkebossen, me bij mijn doel, waar de houthakker in een kleine vallei zat te wachten op zijn ontbijt. Zijn vrouw was bij hem. Ze hadden beiden dien nacht geslapen in de beschutting van een grooten beuk en nu kookte ze zijn ontbijt.

Ik ging bij hen staan en praatte met hen over het weer en de vooruitzichten van het jaar, toekijkende hoe zijn vrouw uien en sjalotten aan stukjes sneed, die ze achtereenvolgens in den pot liet vallen, welke uitlokkend op het vuur stond te pruttelen, en waaruit een lekkere geur opsteeg, die me zoo hongerig maakte, dat ik ten laatste vroeg, wat er toch in dien pot was.

„Een paar stukjes spek, Mijnheer, wat aardappels, uien, sjalotten.” Hij dacht na om nog andere dingen te bedenken.

„En nog wat klikjes,” — zei zijn vrouw, opkijkend.

„Wel,” zei ik, „ik heb nog nooit iets geroken, dat me meer eetlust gaf.”

„U heeft trek in uw ontbijt, Mijnheer,” opperde de houthakker. „Niets is beter dan eetlust om het eenvoudigste maal smakelijk te maken.”

Op zichzelf was dit een gewone opmerking en toch bracht het me iets nieuws voor den geest, toen ik teruggacht aan de de eieren van den kievit.

Misschien zal op zekeren dag het eerste kievitse den koning aangeboden worden, als hij eetlust heeft — en dan, inplaats van het te aanvaarden, zal hij de voorkeur geven aan klikjes.

(Wordt vervolgd).

Een dure vergissing.

Een der grootste vergissingen bij den aanmaak van postzegels, welke wel ooit is voorgevallen, vond voor een zestal jaren plaats in de V. S. van N. Amerika. Ter herdenking van de opening van het Panamakanaal zou de bekende serie frankeerzegels verschijnen, n.l. die van 1 ct. met het portret van Balboa, de eerste reiziger, die de landengte van Panama over stak, — die van 2 ct. met een gezicht op het Gatton-meer in het nieuwe kanaal, de 5 cents met de Golden Gate en de 10 cents met een afbeelding der ontdekking van de San Francisco-baai.

De uitgifte der 2 cents-zegels deed echter op zich wachten, daar er bij den aanmaak een vergissing met de afbeelding had plaats gehad. Inplaats van het Gatton-meer had men er een gezicht over de wateren voor San Pedro Miguel opgedrukt. Het gouvernement zag zich door het thans foutieve onderschrift genoodzaakt de geheele oplage, meer dan 20 miljoen zegels, in te trekken en te vernietigen, waarna nieuwe zegels werden aangemaakt, welke San Pedro Miguel vertoonden, thans met het onderschrift „Panama Canal.” G.

KENNEMERSINGEL BIJ DE GEESTERBRUG IN DEN WINTER.
OP DEN ACHTERGROND LINKS HET GERECHTSGEBOUW RECHTS DE GEESTERHOUT
HET EILANDJE IS THANS VERDWENEN.